A°. 1861. N°. 5259.

DONDERDAG — 31 OKTOBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

UTRECHT, Donderdag 31 Oktober.

Te Parijs en Turijn begint men van lieverlede overtuigd te houden, dat de Fransche regering het *statu quo* te Rome wil handhaven, en ofschoon noode, komt men daardoor in vele kringen tot de overtuiging, dat dan werkelijk de Venetiaansche kwestie op het tapijt moet komen; heeft het hof der Tuilerien te Weenen nu al geene nieuwe voorstellen omtrent Venetie laten doen, het is zeker, dat het nieuwe verwikkelingen aan de oevers van de Po niet zou verkiezen boven de bezwaren, die de beslechting van de Romeinsche aangelegenheid kan aanbrengen. De Weener pers toont zich wel is waar vrij gerust, en beweert, dat in 1862 nog geene botsing zal plaats hebben tusschen Oostenrijk en Sardinië; blijft de zaak van Rome echter onbeslist, de Italianen zullen zeker aan de Adriatische golf nieuw werk zoeken, om hun droombeeld van een eenig Italië te bereiken, en bij den toestand van Hongarije kan Oostenrijk dat niet zoo gerust afwachten, dunkt ons.

In Hongarije is werkelijk de toestand tot het uiterste gekomen. Men moet te Weenen tot buitengemeene koncessiën besluiten of geheel met de konstitutionele plannen breken. Het adres van den kardinaal-primaat, waarvan onder Weenen bijna volledig mededeeling wordt gedaan, doet het uitkomen, hoe in de hoogste kringen, daar waar de koning tot dusverre nog eenigen steun vond, de toestand wordt begrepen, en hoe de Weener plannen nergens in Hongarijë meer medewerking vinden. — De laatste berigten uit Weenen doen helaas nog niet zien, dat de keizer ten slotte zich zal laten overtuigen; hij antwoordt afwijzend op alle voorstellen. Zal halstarrigheid van den jeugdigen souverein Oostenrijk op nieuw aan den rand des verderfs brengen? men moet het vreezen, als er niet spoedig verandering intreedt.

Dat de krisis, die het Oosten weder dreigt te bereiken, en zich op verschillende punten reeds zoo sterk openbaart, te Petersburg wordt begrepen, toonen de maatregelen die er genomen worden; nadat Polen in staat van beleg is verklaard, is de goeverneur-gen. *Lambert* naar de hoofdstad ontboden, om er de noodige inlichtingen aan den Czaar te geven, terwijl het leger aan de Westelijke grenzen des rijks, naar men reeds weet, wordt zaâmgetrokken; de Russ. vloot moet in de beste orde zijn en Sebastopol zoo goed als geheel herbouwd. Dat de zaken in Polen en Hongarije niet alleen, maar ook van Herzegowina, Servie en geheel Turkije trouwens de aandacht van den Czaar verdienen, blijkt uit de berigten, dat de Turken tegenover de Christen-opstandelingen niets vermogen, de geest van verzet zich dus tegen het Muzelmansch geweld verbreidt, en de Sultan zich intusschen bovenal met zijne 1100 vrouwen vermeit!

De financiële krisis, die Frankrijk doorworstelt, doet het berigt geboren worden van eene aanstaande nieuwe fransche leening; zulk een hulpmiddel zal echter het kwaad niet wegnemen, wij herinnerden er reeds aan. Inmiddels komt de schaarschte der levensmiddelen en de handelsbelemmering met Noord-Amerika de moeijelijkheden vermeerderen, die ook Engeland weldra zullen bedreigen. De mindere standen zullen er de gevolgen van ondervinden en daar te Parijs reeds botsingen hebben plaats gehad in de voorsteden, waarbij men zegt, dat 2 policie-agenten zouden zijn omgekomen, verdient de zaak zeer de aandacht der keizerlijke regering.

Uit N.-Amerika blijven de berigten van partiële gevechten gewagen, ofschoon het zeker schijnt, dat het Noorden voordeelen behaalt, die vooral door de verwachte uitkomst der groote maritieme expeditie belangrijk kunnen worden. De staat der zaken doet echter over 't geheel een langdurigen strijd voorzien, waarin de haat tusschen vroegere broeders tot jammerlijke tafereelen zal aanleiding geven en ten slotte de afschaffing der slavernij het loon zal worden van de stroomen bloeds die zijn vergoten en de schatten, die zijn verwoest.

Uit Nieuw-York verneemt men, dat Mexiko de bemiddeling der Unie in zijn geschil met de Europ. magten heeft ingeroepen. 't Geschiedt wel wat laat; misschien is er echter nog eene minnelijke schikking te vinden.

De sinds gisteren ontvangen **telegrafische depeches** laten wij hieronder volgen:

Weenen, Maandag. Men berigt uit Pesth, dat de geheele magistraat zijn ontslag heeft genomen. Enkele beambten blijven nog 14 dagen om de aller noodwendigste zaken te verrigten.

Te Schuma steken de Insurgenten de huizen der Turken in brand. De inwoners vlugten naar Trebigne of op Oostenrijksch grondgebied.

Turijn, Woensdag. Het officieel orgaan deelt den tekst mede eener cirkulaire van den minister van gratie en justitie aan de aartsbisschoppen, bisschoppen en pastoors. De minister verklaart daarin 1. dat de regering herhaaldelijk met leedwezen zekere handelingen heeft opgemerkt, die alleen kunnen voortvloeijen uit eene sterke zucht bij de geestelijkheid tot oppositie tegen de wetten en het goevernement; 2. dat de regering, ofschoon het gezag en de vrijheid der kerk eerbiedigende, niet langer zulk een staat van zaken mag dulden, waardoor de politieke nationale beginselen worden aangerand en eene verstoring der openbare orde wordt te weeg gebragt; en 3. dat de regering, uit aanmerking daarvan, heeft besloten, strenge maatregelen in het werk te stellen, zoodra weder op de eene of andere wijze de instellingen, wetten of openbare orde des lands door de geestelijkheid mogten worden aangerand.

Uit Napels is heden berigt ontvangen, dat 74 roovers tusschen Cancella en Nola in onderhandeling zijn getreden omtrent hunne overgave.

Berlijn, Woensdag. In het *Dresdener Journal* wordt door een korrespondent uit Warschau berigt, dat de heer *Lambert* om redenen van gezondheid niet naar het buitenland is vertrokken, maar per telegraaf naar Petersburg is ontboden, om verslag te geven wegens den toestand van het koningrijk; hij moet de reis per spoorweg over Koningsberg hebben gedaan en wordt terug verwacht. — Ook twee Luthersche geestelijken zijn gearresteerd.

Parijs, Woensdag. De *Pays* meent te kunnen verzekeren, dat de onderhandelingen betreffende financieele aangelegenheden, tusschen de Pruissische en de Fransche bank, voor onbepaalden tijd zijn uitgesteld.

De heer *Ratazzi* vertrekt Zondag aanstaande.

Londen, heden, Donderdag.

Op eene meeting der Agric. Soc. van Chirstchurch heeft lord *Malmesbury* eene lofspraak gehouden op de vrijwilligers en gezegd, dat eene aanzienlijke magt voor 's lands verdediging noodig is, daar Frankrijk een leger zou kunnen doen landen.

Parijs, heden, Donderdag.

Men leest in den *Moniteur.* »De polemiek tusschen onderscheidene dagbladen aangevangen, schijnt ten gevolge te hebben, dat over de regerings-politiek verkeerde denkbeelden onder het publiek worden verspreid. De veranderingen, in het personeel van sommige bladen gekomen, zijn voldoende om aan te toonen, dat de regering zich volstrekt niet met het werk der pers inlaat. Om aan alle verkeerde uitleggingen een einde te maken, wordt herinnerd, dat alleen de *Moniteur* het regeringsorgaan is en in Frankrijk geen half-officieel orgaan bestaat."

Londen, heden, Donderdag.

Uit New York zijn berigten tot den 22. Generaal *Stone* was den vorigen dag de Potomac overgetrokken bij Edwards Ferry, met 1800 man; hij marcheerde in de rigting van Leeburg, doch werd door een korps Zuidelijken terug gedreven. 5000 Zuidelijken zijn te Frederickstown in Missouri door de Noordelijken geslagen. *Fremont*, meende men, zou vervangen worden. De *New-York Times* meldt, dat Mexiko de tusschenkomst der N.-Amer. regering heeft verzocht tot schikking van het geschil met de Europ. mogendheden. Het moet tevens verzocht hebben, dat de N. Amer. regering de inkomsten van Mexiko administrere en de aan de vreemde mogendheden verschuldigde renten betale. De *New York Times* acht de cirkulaire van *Seward* over de kustverdediging een gevolg van de houding der mogendheden tegenover Mexiko.

— Z. M. heeft benoemd tot notaris te Deventer mr. *H. Houck*, prok. bij de arrond.-regtb. en pl.v. kantonr.; tot ontv. te Muiden den heer *T. G. P. Arnold*, ontv. te Monnikendam: tot ontv. te Hardinxveld c. a. den heer *E. C. A. Plancken*, ontv. te Oude Tonge.

— Tot lid der prov. staten van Zuid-Holland is gekozen de heer *J. W. van der Schooren*, met 212 st.; jhr. *Westpalm van Hoorn tot Burgh* had 90 st. op zich vereenigd.

— Men schrijft ons heden uit Delft, dat de studenten van de Akademie in lijdelijk verzet tegen het nieuw vastgestelde reglement schijnen te komen. Althans de verschillende kollegiën worden meestal niet of weinig bezocht als protest tegen eene regeling, die aller ontevredenheid in de hoogste mate heeft opgewekt. *N. Dgbl v. 'sGr.*

— De genie is thans binnen en buiten het lunet Coehoorn, gelegen buiten de Boschpoort alhier, druk bezig met booren tot het onderzoeken der gronden, waarop een bomvrij wachthuis zal worden gemaakt met een onderaardsch kruidmagazijn. Ook zal bij datzelfde werk over de buitengracht eene groote brug worden gelegd, die tot in de keel van de Lunet zal uitkomen. *Hbl.*

— In de zitting van den gemeenteraad te Amsterdam, is men begonnen met de behandeling der gemeentebegrooting over 1862. Door den heer *Broms* c. s. is een voorstel gedaan, strekkende om meer uitbreiding te geven aan de publieke werken, en de daartoe noodige gelden te vinden, òf door het verkoopen der inschrijvingen ten name van de stad op het grootboek der 2½ pct. nat. schuld, òf door het sluiten eener leening.

*— Men deelt ons het volgende mede:

»In uw blad van 22 dezer komt voor een artikel uit Vlissingen, overgenomen uit de *A. Ct.* Het luidt: »Z. M. korvet met stoomvermogen L e e u w a r d e n liep heden van 's rijks werf alhier met het beste gevolg te water. — De konstruktie van die korvet getuigt op nieuw van de bekwaamheid onzer scheepsbouwkundigen, en zij zal naar het oordeel van bevoegden een sieraad onzer marine zijn.''

Is dat werkelijk ernst van den steller, dan getuigt zulks al zeer weinig van zijne kennis van scheepsbouw; maar wij houden het voor *persifflage.* D j a m b i, L e e u w a r d e n, S o e r a b a i j a en Z o u t m a n zijn vier schepen, die den staat op niet minder dan *acht tonnen gouds* ieder komen te staan; de eerstgenoemde is daarvan in dienst en naar West-Indiën. Zij hebben den vorm van klippers, zoo als b. v. het Engelsche klipperstoomschip R o y a l C h a r l e s. Van de voor hen bepaalde batterij van 16 *dertigponders*, kunnen zij *vier* stukken *tamelijk*, de overige twaalf òf in het geheel niet, òf niet dan zeer gebrekkig gebruiken. En nu laten wij aan den bescheiden lezer over, te beoordeelen, in hoe verre een oorlogschip, dat zijne batterij niet gebruiken kan, aan zijne bestemming voldoet en van *bekwaamheid* getuigt van onze *scheepsbouwkundigen?*

Ruim drie millioenen aan deze type en even zoo veel aan een twaalftal D j a m b i 's in het klein — ik bedoel de type H a a r l e m m e r m e e r — even ondoelmatig als dat schip, heeft de tegenwoordige minister ten erfdeel van zijnen voorganger ontvangen.

Ziedaar, hoe de gelden besteed werden om de marine, die, in verval *was*, te relevéren, maar die integendeel hoe langer hoe dieper wegzonk.

Grenst het niet aan het dolzinnige, om te gelijker tijd *acht* vaartuigen, model H a a r l e m m e r m e e r, op partikuliere werven aan te besteden, en gelijktijdig met het *model* te bouwen, zonder te weten, of zij al dan niet aan hunne bestemming zouden voldoen?....

Wij zullen ons voor het oogenblik hierbij bepalen; van de verdere typen van de erfenis, zouden wij veel kunnen zeggen, waartoe welligt een gelegener oogenblik komen zal; ons doel is, om slechts een klein overzigt te geven van de moeijelijkheden, waarin de tegenwoordige minister van marine zich moet bevinden. *X.*

— Daar bij de verschillende artillerie-korpsen des legers het getrokken kanon van 4 pond ingevoerd is, zoo is ten gevolge daarvan door het departement van oorlog eene wijziging gebragt in de kanonnierschool, welke voortaan bij de exercitiën gevolgd zal moeten worden.

*— Uit Amersfoort schrijft men ons van gister:

Door de onderofficieren en korporaals van dd. schutterij te dezer stede is heden naar de schijf geschoten, bij welke gelegenheid de prijs, bestaande uit een verguld-zilveren cylinder-horlogie, door den sergeant-majoor *J. W. Jansen* is behaald, terwijl de 1. premie, bestaande in een kistje sigaren, aan den korporaal *Snatager* en gelijke premie aan den adjudant-onderofficier *de Bruin* ten deel viel.

*— Onze lezers ontvangen bij deze Courant een bijvoegsel, waarin (behalve mededeeling van de kamer-zitting van gister en van eene gemeenteraadsvergadering van Amersfoort van den 22 Okt.) het verslag der gemeenteraads-zitting van ll. Donderdag. Daarin verdienen vooral de algemeene beraadslagingen over de stedelijke begrooting de aandacht. Men zal zien, dat door onderscheiden raadsleden ook het denkbeeld wordt gehuldigd, door ons een jaar geleden bij herhaling uiteengezet, hoezeer het in het belang der stad hoog tijd wordt, dat er acht worde geslagen op de noodzakelijke uitbreiding der stad en dat daartoe een vast plan worde gevormd, opdat Utrecht door andere steden niet geheel moge worden voorbijgestreefd, maar toone zijn tijd te begrijpen. — Wij hopen, dat de bezwaren, waarop door den voorzitter gewezen is, weldra zullen zijn uit den weg geruimd, en de stedelijke regering tot uitbreiding der stad dan weldra een plan moge vaststellen, dat getuigen zal van den juisten blik dergenen, die in deze het dagelijksch bestuur van raad en advies plegen te dienen.

Zulk een plan tot geregelde uitbreiding der stad kan niets dan voordeelen aanbieden; wij houden ons dus verzekerd, dat het niet te lang tot de *pia vota* zal blijven behooren, opdat het zonder eenig onderling verband „neêrwerpen" van woningen, gelijk een der raadsleden het noemde, op verschillende punten der stad, weldra een einde neme.

Er zijn tevens in den gemeenteraad verscheidene zaken ter sprake gebragt, die ten hoogste verbetering behoeven; daaronder rangschikken wij: in de eerste plaats de daarstelling eener *Koornbeurs*, welke wij hopen, dat vooral met het oog op de toekomst op een geschikt punt der stad zal worden gebouwd, en waarvoor men zeker niet meer zal denken een plein op te offeren; dat ware te onoordeelkundig; — in de tweede plaats het *ziekenhuis*, dat sinds jaren verbetering en aanbouw behoeft; het tegenwoordige gebouw heeft te lang reeds, als model van 't geen zulk een gebouw niet moet zijn, tot schande onzer stad en onzer akademie gestrekt, dan dat men niet met de grootste ingenomenheid het besluit van den raad zou vernemen, tot aanvang der werkzaamheden.

De raad heeft over beide zaken reeds dikwerf genoeg *gepraat*, dan dat het niet ten laatste tijd zou worden, tot *handelen* over te gaan. Wij wenschen van harte, dat de financiële bezwaren niet van dien aard zullen wezen, dat deze en verdere verbeteringen er te lang om zullen moeten worden uitgesteld, en vertrouwen dat de burgerij gaarne eenige offers zal brengen, waar de uitgaven niet uit weelde geschieden zullen, maar wel degelijk door de noodzakelijkheid worden bevolen. De papieren kinderen zouden, dunkt ons, vooreerst nog wel bewaard kunnen blijven als van ouds; voor de zieke verarmde menschenkinderen naar behooren te zorgen, is een pligt, die niet te lang mag worden uitgesteld.

*— Uit 's Bosch schrijft men ons van den 29. Okt.

De laatste vergadering van onzen gemeenteraad leverde niet veel bijzonders op. Alleen het rapport over ons stedelijk budget was onder meer dan een opzigt belangrijk. Het schijnt, dat de nieuwe raadsleden, welke deel van de kommissie van onderzoek hebben uitgemaakt, de punten op de *i's* hebben willen plaatsen. Nu, dat kan geen kwaad; integendeel. Wij hopen slechts, dat aan het dagelijksch bestuur, dat met zooveel opoffering, ten voordeele van de stad zijne zorgen aanwendt, geene onnoodige moeijelijkheden worden in den weg gelegd, door soms posten door te halen, die het in 't belang der stad noodig oordeelt. De baron *van Rijckevorsel van Kessel* heeft zijn ontslag gevraagd als raadslid. Dit is een groot verlies. De uitgestrekte kennis en het diep doorzigt, waarvan hij jaren lang in die vergadering blijken gaf, zal zijne afwezigheid dikwijls doen betreuren. Wij gelooven der stad een goeden wensch te doen, met haar een nieuw lid toe te wenschen, die met evenveel kunde hare belangen zal helpen behartigen.

De organisatie van de rijks-kweekschool gaat goed vooruit; drie nieuwe onderwijzers zijn wederom benoemd, allen menschen, die het vertrouwen allezins waardig zijn en van wier onderwijs men de beste vruchten kan verwachten. Aanstaanden Dingsdag zullen de toelatings-examens een aanvang nemen, voor welke plegtigheid de inspekteurs uit Gelderland, Limburg en Zeeland, hierheen zullen komen.

Hiermede zou ik kunnen sluiten; doch, als gemoedelijk verslaggever moet ik een woordje zeggen over de geschiedenis, waardoor in onze stad velen als door den donder zijn getroffen. Men ziet, waar het hart vol van is, daar loopt de mond van over: het woord *donder* moest er uit. Ge kent de geschiedenis van den Noordbrabantschen dondersteen, door onze Nederlandsche geleerde vergadering, zitting houdende te Amsterdam, zoo onmeêdoogend in een eenvoudig stuk kalk gemetamorphoseerd? Eenigen tijd geleden werd te St. Michels-Gestel, na een hevigen rukwind, eene boerenmeid door een steen getroffen. Men deed de deern gelooven, dat 't een dondersteen was, die opzettelijk uit den hemel was geworpen, om haar, die, naar 't schijnt, niet zonder pekelzonden was, te straffen. Een zekere heer uit die plaats, nog al spotvogel, bazuinde eenige dagen later rond, dat hij den verschrikkelijken steen had gevonden. Het gansche dorp liep om hem te zien. Boeren bragten de tijding hier naar de stad en zoo kwam de mare ter oore van een inwoner dezer plaats, die voorgeeft met den dondersteen van zeer nabij bekend te zijn. Des middags van dienzelfden dag hield voor de deur van den Gestelschen inwoner een rijtuig stil, waarvan de paarden schuimden: de arme dieren hadden niet geloopen maar gehold. Een dikke menheer valt uit dat rijtuig het huis in, en kan slechts uitstamelen .... donder.... dondersteen. Men is met de zaak verlegen. Na veel bidden, schreijen en smeeken wordt de steen ter bezigtiging gehaald. Doch eenmaal in de handen van den kenner, die het zwak had van alle hartstogtelijke liefhebbers, kwam hij er niet meer uit, maar daalde af in een formidabel diepen jaszak en beiden namen de reis huiswaarts aan, de een gezeten in de koets, de ander gewikkeld in watten en gehefkoosd aan den boezem van den opgetogen bezitter. Hoe er te Gestel gelagchen werd, behoef ik niet te zeggen. Op de eerstvolgende vergadering van ons prov. genootschap van K. en W. kwam de steen ter tafel. »Zietdaar — werd er gezegd, — Mijne Heeren, iets dat onze inrigting onsterfelijk zal doen zijn. 't Is niet alleen een echte dondersteen, maar onder alle dondersteenen, tegenwoordige, verledene en toekomende, de voornaamste: kortom een juweel onder die onverklaarbare ligchamen." Men keek elkander aan; sommigen hadden 't wel willen uitproesten van 't lagchen, doch dit kwam met de waardigheid minder overeen. Men trachtte op eene bescheiden wijze den bezitter te doen begrijpen, dat hij zich wel kon vergissen; want, dat 't zoo schrikkelijk veel op een stuk kalk geleek. Wat vergissen? Ik ken mij in die zaken. De twijfel verdroot den man. Hij zou gelijk hebben! Zonder weten van iemand wordt 't juweel in een doosje, met zijde en watten omwonden, ingepakt en onder alle mogelijke voorzorgen op reis gezonden naar Amsterdam. Het kwam, voor nat en breken bewaard, in de hoofdstad aan, werd uitgepakt, bekeken en spoedig verviel 't van al zijne grootschheid wederom in al zijne nederigheid. Zijn val was zoo hoog als de schoorsteen stond, waar het afgevallen: het was slechts een stuk kalk.

*— Met genoegen vernemen wij, dat de vroegere orkest-direkteur van het studenten-koncert, (opgerigt in 1823) de heer *J. H. Kufferath*, die, wegens zijne hooge jaren zijn eervol ontslag had bekomen, in de laatste vergadering tot eerelid van genoemd kollegie verkozen is. Het bestuur, doordrongen van de vroegere verdiensten des direkteurs, heeft zijn leedwezen te kennen gegeven, dat het genoopt was, in het belang der kunst, den dirigeerstok aan andere handen, aan jeugdiger krachten toe te vertrouwen, doch het bragt niet te min hulde aan den man, wiens ijver nog zoo groot was, dat hij zelfs op zeer hoogen leeftijd, nog noode zijne verminderde krachten aan de leiding van het orkest onttrok, 't welk hij gedurende 31 jaren met zoo goed gevolg dirigeerde. Thans is in zijne plaats als direkteur van het studenten-koncert gekozen de heer *C. Coenen*, kapelmeester der Utrechtsche Schutterij. Wij hopen, dat hij, even als zijn voorganger, den moed en ijver zal behouden, die hij voor zoo'n belangrijke taak behoeft.

*— De heer *S. J. v. d. Bergh* heeft gister avond de leden van het Nut aangenaam verrast. In rijmlooze verzen heeft hij nl. eene vertaling voorgedragen van *Miles Standich*, een keurig en zeer onderhoudend gedicht van *Longfellow*. Een talrijk publiek was opgekomen om den gevierden spreker te hooren, en menigeen greep gewis, te huis gekomen, naar *Longfellow*'s *poetical works*, om nogmaals het schoone, zooeven gehoord, te genieten.

*— Per mail via St. Thomas en Southampton hebben wij brieven uit Curaçao van den 7 Okt. waaruit wij het volgende ontleenen:

„De Nederlandsche marine vertoont zich luisterrijk in onze schoone havens. Wij hebben hier thans voor anker liggen: Z. Ms. fregat met stoomvermogen van 51 stukken en 500 man, de Zeeland, komm. *G. Fabius;* de Cornelis Dirksz., komm. *Koopman;* de Vesuvius, komm. *A. Scholborgh;* de Djambi, komm. *Jansen*, en de schoener de Atalante. Wij verwachten nog de stad Leeuwaarden, die den 2 Aug. van Texel zou vertrekken, en dus reeds hier had kunnen wezen.

„De burgeroorlogen, in Noord- en Zuid-Amerika heerschende, ten verderve van die schoone landen, schijnen de tegenwoordigheid van onze marine alhier noodzakelijk te maken.

„Aan onze overkust, te Venezuela, blijft de burgeroorlog steeds voortduren. Ofschoon *Paez* tot diktator is benoemd, is de rust nog in geene deele hersteld. *Falcon* houdt zich met zijne troepen nog wel staande in de omstreken van Coro, doch zijn luitenant *Frias* is door de troepen van *Paez* geslagen en beiden zijn naar de binnenlanden getrokken.

„Al deze burgeroorlogen, zoo in Zuid- als in Noord-Amerika, zijn ongunstig voor Curaçao."

— Eenigen tijd geleden is melding gemaakt van een arrest van het provinciaal geregtshof te Amsterdam, bevestigende een vonnis der arrondissements-regtbank, waarbij een authentiek testament, verleden door een pastoor ten behoeve van een ander geestelijke te dier stede, is nietig verkla[illegible] grond dat, tijdens het passeren van dat test[illegible] de erflater niet was in het bezit zijner ve[illegible] lijke vermogens. Deze zaak is thans voor d[illegible] gen raad aanhangig. Naar wij nu verne[illegible] thans voor de regtbank te Amsterdam we[illegible] hangig gemaakt eene soortelijke zaak tegen [illegible] deren pastoor te dier stede. Dit testament [illegible] den vorm betreft, bijna geheel gelijk aan [illegible] venvermelde vernietigde, doch de omstandig[illegible] waaronder het gepasseerd is, zijn eenigzins [illegible] zoodat hier, naar alle gedachten, de regtsk[illegible] zal loopen over de onder de Nederlandsche [illegible] ving nog nimmer voorgekomen vraag: »of ee[illegible] tament, waarbij de testateur verklaart niet te [illegible] nen teekenen, uithoofde van ziekte of zw[illegible] nietig is en van onwaarde, wanneer het be[illegible] wordt, dat die testateur tot zoodanige han[illegible] volkomen in staat was." A.

— Op de den 28. Okt. gehouden najaar[illegible] markt te Beemster zijn aangevoerd 1035 run[illegible] (tegen 742 in het vorige jaar), voor welke [illegible] tegen hooge prijzen gretige koopers hebbe[illegible] gedaan, terwijl de toevloed der marktbezo[illegible] welligt ook wegens het gunstige weder, zeer [illegible] zienlijk was.

— De verkoop van tabak in Frankrijk, sedert [illegible] rijksmonopolie, bragt in 1819 64 millioen, in [illegible] 66½ millioen en in 1847 117 millioen frs. op. [illegible] 1862 is de opbrengst geraamd op 225,400,00[illegible] waarvan, na aftrek van de inkoopsom groot 45,3[illegible] frs. en van de kosten van beheer ad 16 mil[illegible] eene zuivere winst van 162 millioen frs. voor [illegible] staat overblijft. Rekent men hierbij eene win[illegible] 12 pct. voor de slijters, dan blijkt, dat het ta[illegible] verbruik in Frankrijk een uitgave van 250 mi[illegible] veroorzaakt.

WATERHOOGTE.

Arnhem 30 *Okt.* 0.72 El + AP., 7.67. Gev. 1[illegible]

TURIJN, 27 Oktober.

Uit Napels schrijft men, dat de taak, die [illegible] raal *della Marmora* van *Cialdini* overneemt, [illegible] behalve ligt is, vooral bij het naderen van [illegible] winter, na een ontoereikenden oogst en bij [illegible] wekelijks toenemenden prijs van het brood. In [illegible] derscheidene distrikten kunnen gedurende den [illegible] ter, wegens de slechte of geheel ontbrekende [illegible] gen geen troepen zich bewegen, zoodat men [illegible] redelijk begrijpt, dat hij bij zijne beperktere [illegible] magt nog veel moeijelijker taak zal hebben dan [illegible] voorganger, waarbij dan nog komt, dat de ge[illegible] lijkheid in vele plaatsen nog tegen de nieuwe [illegible] gering ijvert.

Te Napels is onlangs, van regeringswege, versla[illegible] trent den staat van het openbaar onderwijs ope[illegible] gemaakt en in druk uitgegeven. Volgens dat [illegible] slag, zou men kunnen zeggen, dat er onde[illegible] vorige regering geen lager onderwijs bestond. [illegible] waren toen 39,884 knapen en 27,347 meisjes [illegible] zamen 67,431 kinderen, welke lager onderw[illegible] openbare scholen genoten, dus omstreeks 1 [illegible] op ieder duizendtal inwoners.

Onder de 3094 gemeenten, van genoegzame g[illegible] om scholen te hebben, zijn er 1084, alwaar g[illegible] geen openbaar onderwijs werd gegeven.

De tegenwoordige regering van Napels be[illegible] veel voor het onderwijs te zullen doen en he[illegible] verbeteren.

Omtrent de rooverij verneemt men het volg[illegible] Te Torre Magiore heeft de bende van *Garg*[illegible] 100 man sterk, eene hoeve in brand gestoken, [illegible] dat al wat zij bevatte vernield is. Nabij [illegible] Capriola heeft eene ontmoeting plaats gehad [illegible] schen eene bende roovers en een detachement [illegible] ciers. Zeven roovers zijn daarbij gedood. In [illegible] zelfde gemeente hebben de roovers 1500 du[illegible] van een rijk grondeigenaar geëischt, onder be[illegible] ging van zijne kudden te zullen dooden en [illegible] hoeven te zullen verbranden, zoo hij het niet [illegible] Hij zond een gedeelte, doch de brenger werd [illegible] mishandeld, omdat hij niet alles bragt en [illegible] aantal ossen en schapen werden gedood, wa[illegible] men den eigenaar het weten, dat hem hetze[illegible] lot wachtte zoo hij het geld niet zond. — [illegible] Lanello heeft een gevecht plaats gehad, waarin [illegible] roovers gedood zijn. In eene ontmoeting te L[illegible] pansile zijn er 20 gedood. Bij Montesarchio [illegible] het hoofd eener bende gedood en heeft een [illegible] deelte zijner manschappen zich onderworpen. [illegible] Tusschen Itri en Fondo hebben de roovers [illegible] reizigers vermoord niettegenstaande tweemalen [illegible] geld voor hen gezonden was.

Te Bari heeft men den 17. zekeren pater [illegible] *nascia* van de Vincentiusorde gearresteerd. In [illegible] cel vond men 900 dukaten en 6 horologiën, [illegible] hetwelk hij niet wist te zeggen van waar hij [illegible] had. Ook heeft men bij hem gevonden het [illegible] schrift van een brief aan *Frans II*, waarin [illegible] verzekerde, dat de vroomheid der geloovigen, [illegible] bisschoppen, monniken en nonnen hem in st[illegible] had gesteld 900 dukaten bijeen te brengen, [illegible] hij zich gelukkig achtte ze ter beschikking van [illegible] vorst te stellen, opdat deze ze mogt gebruiken [illegible] om getrouwe soldaten te werven en in het ko[illegible] ningrijk te zenden. Aan het slot van dit schrijven [illegible] werd er op aangedrongen, dat *Frans II* toe[illegible] spoedig zou komen om de goddelooze regering [illegible] verjagen.

WEENEN, 28 Oktober.

Het schrijven, door den prins-primaat van Hongarije in zijne hoedanigheid van Gespann van het komitaat Grau tot de Hongaarsche kanselarij gerigt, luidt als volgt:

„Mijnheer de hofkanselier. Bij schrijven van 12 dezer heeft Uwe Exc. mij verzocht te verklaren of ik vooruitzigt er in het aan mijne leiding onderworpen komitaat bestaat, dat de ambtenaren de rekrutering zullen bevorderen en welke maatregelen in het belang der rekrutering, dacht te nemen, in geval zij weigerden. Door mijne onwankelbare trouw en gehechtheid aan onzen gebieder en koning en aan ons dierbaar vaderland geleid, acht ik mij verpligt, met de hand op het hart te verklaren, dat ik na rijp onderzoek, niet bloot als getrouw burger en onderdaan, maar ook als eerste priester des lands, steeds gereed om voor God van mijne daden en raadgevingen rekenschap te geven, in deze noodlottige omstandigheden, goed, regtvaardig en te pas acht.

Er is nu geen sprake van een exceptionneel geval, en nu het regt om belastingen en ligtingen te voteren, een regt gewaarborgd door ontelbare akten en den koninklijken eed, regtstreeks geweigerd wordt, geloof ik niet dat mijn komitaat, evenmin als het overige des lands, gezind is door toe te stemmen in die ligting en belastinghelfing buiten de wet, afstand te doen van de voornaamste waarborgen der zijn konstitutionnaliteit en aldus de weigering om het zijne regten te laten uitoefenen wil regtvaardigen. Ik kan instaan voor de gehechtheid en de trouw mijner natie aan den vorst, ik kan er ook voor instaan, dat zij er niet aan denkt, de banden te verbreken die haar wettelijk, onder waarborging harer autonomie en in den persoon des konings, aan de andere gewesten des rijks vereenigen, en daarom zijn de gevoelens, die ik vertolk, geen pogerij, maar ontleenen zij hun oorsprong aan het begrip van regt en aan het natuurlijk gevolg daarvan: de verdediging van het regt.

Ik, die altijd, uit gehechtheid aan koning en vaderland, bereid geweest ben en nog ben, niet alleen mijne medewerking te verleenen, maar nog bovendien offers te brengen aan het heilig verzoeningswerk; ik, die zou wenschen geen bittere herinnering achter te laten in de harten van mijn vorst en mijner medeburgers; ik, die op mijn gevorderden leeftijd, den schoonsten dag mijns levens zou achten dien dag waarop het vertrouwen tusschen den koning en het volk zou zegevieren, ik ben genoodzaakt U. E te verklaren, dat ik geen middel zie om, buiten de wet om, in de hangende kwestie mede te werken. Ik ben geroepen om bij de beraadslagingen der algemeene komitaatsvergadering voor te zitten en ik heb even min het regt als de geschiktheid, haar geweld aan te doen. Zoo het ministerie daar waar de gedwongen heffing der belastingen eene algemeene klagt in het land uitlokt, daar waar de komitaten de slagtoffers zijn geweest van het geweld en de miskennis onzer konstitutie van de zijde van hen, die de belastingen heffen; daar waar de natie zich beklaagt over de ontbinding van den landdag; daar waar de administratie verlamd is door de ontbinding der komitaten — zoo het ministerie het nu daar geschikt oordeelt, belastingen te heffen en rekruten te ligten, dan geloof ik niet, dat die maatregel vruchten kan dragen. Ik geloof niet, dat de rekruut, die pas zuchtend getuige geweest is van de kwellingen zijnen ouders aangedaan, den koning een genoegzamen waarborg oplevert; ik geloof niet, dat de komitaten, welligt onwettig georganiseerd, in hunne funktiën, en dus ook niet in de oplevering der belastingen en rekruten, de toestemming des volks vertegenwoordigen, en ik geloof niet, dat het voorzigtig is, te spelen met de gevoelens, de hoop en de regten van een land en zijne loijale bevolking.

Ziehier dus de raad, die mij niet gevraagd is: dat Z. M., onze koning, alle anti-nationale en met de wetten strijdige invloeden verwerpende, zich in onmiddellijke aanraking stelle met het land, en, in het hart des koningrijks verschijnende, tot de natie een welgemeend woord spreke, dat hare ongerustheid wegens hare konstitutie verdrijft, en den Landdag zoo spoedig mogelijk bijeenroepe; dat de noodlottige toestand, uit de ontbinding der komitaten volgende, ophoude, opdat de verkiezingen voor den Landdag kunnen plaats vinden; dat de belastings- en ligtingskwestie worde uitgesteld tot de bijeenkomst van den Landdag, en dat een eind worde gemaakt aan de gewelddadige heffing. Op die voorwaarden durf ik er voor instaan, dat het land, in zijne trouw aan den koning en met het oog op de instandhouding des rijks, bereid zal zijn alles toe te staan wat Z. M. op wettige wijze zal vragen....."

— 30 *Oct.* Met. 5 pCt. 65.40; Nat. 79.80; Bank 740.—; Noord-Baanakt. 205.—; Credit Anst 177.—; O.-Fr. Spoorw.-akt. 272; Nieuwe Lomb. Venet. 231; W. op Lond. 3 m. 137.75.

BERLIJN, 29 Oktober.

Keizer *Napoleon* zal waarschijnlijk het volgend jaar den koning te Bruhl bezoeken.

In de *Preusz. Ztg.* leest men heden: »Het programma van Gods genade, is eene oorlogsverklaring van het oud-Pruissisch koningschap aan de soevereiniteitszucht van liberalisme en demokratie; het is 's konings openlijke verklaring, dat hij de volksvertegenwoordiging, hoezeer hare bezworene regten achtende, toch steeds als zijne onderdanen beschouwt en behandelen wil. Het is de plegtige gelofte voor God en menschen, nooit zijn regt te willen prijsgeven van Pruissen's verantwoordelijke gebieder en de geboren eerste vertegenwoordiger van het Pruissische volk en den Pruissischen staat te zijn; het is de verlofpas aan de Europeesche revolutie en de verkondiging van dat bondgenootschap met dien alouden »bondgenoot" van Pruissen, die, trots de voorzienigheid te Parijs, nog de lotsbestemmingen der volken leidt."

In het Vrijdag door Z. M. tot de deputatie uit Potsdam gerigt antwoord, zeide de koning o a.: dat hij onwrikbaar aan de grondwet zou vasthouden, doch dan ook verlangen moest, dat ook het volk dat deed, hetgeen hij uit de aanstaande verkiezingen hoopte te zien.

Gister avond hebben de studenten aan HH. MM. eene serenade met fakkellicht gebragt. De koning heeft de leden der serenade-kommissie aan zich laten voorstellen, en in zijn antwoord op de tot hen gerigte aanspraak o. a. gezegd: dat hij voor gematigden vooruitgang is.

Omtrent de krooningsplegtigheid meldt men nog, dat de oud-minister van Hanover *v. Rössing* als een regt, zijne familie toekomende, aanspraak maakte op het vasthouden van den stijgbeugel van het paard, dat Z. M. bestijgen moest, waarvoor het paard aan den edelman verviel. De koning heeft hem doen aanzeggen, dat hij hem van zijn pligt onthief, maar dat, als zijn regt bleek op het paard, dit hem zou worden afgestaan.

Den 19. Nov. a. s. zullen in Pruissen de kiezers en den 6. December daaraanvolgende door dezen de afgevaardigden worden gekozen. Deze verkiezingen zijn uitgeschreven, omdat het vijfjarig tijdvak voor de wetgevende vergadering (het huis der afgevaardigden) verloopen is.

Heeft de lijkplegtigheid van den oud-minister van staat *v. Savigny* met luister plaats gehad, de koning, de kroonprins en onderscheidene andere prinsen hebben de lijkdienst bijgewoond. Zeer hartelijk betuigde Z. M. zijne deelneming aan de familie over het droevig verlies, dat zij leed.

Een schrijven uit Heidelberg maakt melding van een staaltje van godsdienstige onverdraagzaamheid, welke grooter gevolgen had, dan men zich daarvan voorstelde. Door de r. katholieke geestelijkheid aldaar werd namelijk geweigerd, een kind van r. katholieke ouders te doopen, omdat dezen een protestant als peet hadden gekozen. Deze weigering had echter ten gevolge, dat de vader niet alleen het kind in de protestantsche kerk liet doopen, maar ook zijne drie oudere kinderen welke reeds r. katholiek gedoopt waren, in de hervormde kerk liet opnemen.

Uit Lucern (Zwitserland), schrijft men, dat aldaar in de laatste 14 dagen eene groote hoeveelheid sneeuw is gevallen. Eene diligence werd door zulk eene geweldige sneeuwbui overvallen, dat de passagiers zich niet dan met moeite hebben kunnen redden. In een ander distrikt zijn 200 schapen onder een sneeuwval bedolven en in het kanton Zurich zijn 700 runderen insgelijks onder de sneeuw begraven.

Te Petersburg moet men vernomen hebben, dat de Poolsche beweging zich uitbreidt en ook tot Gallicië dreigt over te slaan.

Men beweert, dat Rusland niet alleen troepen langs de westelijke grenzen van zijn rijk bijeentrekt, maar dat behalve Volhynië, ook Lithauen en de Ukraine in staat van beleg zullen worden verklaard. Hoe de toestand in Polen is, kan men opmaken uit de volgende schets, die de *Nat. Zeit.* geeft van een onderhoud te Warschau voor eenige dagen tusschen graaf *Lambert* en den minister markies *Wielopolski* gehouden. Op *Lamberts* vraag wat nieuws er was, antwoordde de minister:

„Bij mij is alles stil. Ik ben vice-president van den Raad van State, — en de zittingen zijn geschorst. Ik ben minister van justicie, — en de regterlijke kollegien hebben vakantie. Ik ben minister van eeredienst, — en de kerken zijn gesloten. Ik ben minister van openbaar onderwijs, — en de scholen zijn kazernen geworden."

LONDEN, 29 Oktober.

Door de nieuwe wet op de faillieten, waardoor ook niet-handelaren zich failliet kunnen verklaren, terwijl de faillietverklaring herroepen kan worden, wordt het getal faillissementen zeer groot. Echter oefent de fnuiking van den handel op N. Amerika reeds een verderfelijken invloed uit. Engeland zal evenwel later eerst dien invloed met alle kracht gevoelen; is hier de toestand nog niet zoo gedrukt als in Frankrijk, het is slechts een uitstel; de druk zal zich later dubbel sterk doen gevoelen, als het gemis van uitvoer niet alleen, maar ook van invoer van katoen de fabrieken zal sluiten. — Hetzelfde is het geval met de schaarschte. Frankrijk heeft zich bij ons van graan komen voorzien, ofschoon wij nimmer genoeg voor ons zelven hebben; wij hebben den handel niet belemmerd; in de lente zal Engeland zich nader moeten voorzien, en dan ook bij Frankrijk weder ter markt komen; het is te hopen, dat de Fransche regering dan ook zal begrijpen, dat zij den handel vrij moet laten. Moeijelijke tijden kunnen beide staten dus dezen winter te doorworstelen hebben; maar gemeenschappelijke tegenspoed veroorzaakt en bewerkt vriendschap, zegt de *Press*; gelijke verlegenheid zal ook Frankrijk en Engeland nader verbinden, mits men elkander onderling getrouw bijsta. De welwillende toon tegenover Frankrijk wordt in het orgaan van *Disraëli* zeer opgemerkt, vooral daar de Britsche pers overigens vrij scherp is tegenover de keizerlijke regering.

De *Economist* stelt als tijdelijken maatregel voor, den uitvoer van katoen uit Engeland te verbieden, in de hoop, dat de werklieden in Manchester daardoor een paar maanden langer aan den arbeid kunnen blijven. (Onze Twentsche fabriekanten zouden dezen maatregel van het land van vrijen handel zeker niet toejuichen.)

De heer *Hayman*, voornaam koopman uit Liverpool heeft aan den minister *Russell* te kennen gegeven, dat hij te zamen met eenige andere kooplieden, een aantal schepen wenscht uit te rusten, ten einde handel te drijven met New-Orleans en andere havens der Vereenigde Staten en verzoekt den minister derhalve hen met onze oorlogschepen te beschermen. Graaf *Russell* heeft uitdrukkelijk geantwoord, dat ons goevernement niet de geringste bescherming of ondersteuning aan eene dergelijke onderneming wil verleenen en dat ieder Britsch schip, dat zal trachten de blokkade te breken, waar die effektief is, door het bondsgoevernement zal kunnen worden bemagtigd en veroordeeld en dat zij die weerstand bieden, zich aan de meest gevaarlijke gevolgen blootstellen. Meer duidelijk bewijs behoeft men voorzeker niet van het besluit onzer regering, om de blokkade niet te breken.

Het getal der studenten in de medicijnen aan de twaalf leerscholen der hoofdstad bedraagt, volgens den census van dit jaar, slechts 1116, terwijl het ten vorigen jare, bij den aanvang van den cursus, 1228 bedroeg.

Uit Amerika wordt gemeld, dat de organisatie van het bondsleger groote vorderingen maakt. De staf van generaal *Fremont* bestaat voor een groot gedeelte uit Hongaarsche officieren.

Omtrent de verwoestingen door den Nijl aangerigt, verneemt men nog, dat in de provincie Schargia 80 dorpen, die een gebied van omstreeks 64,000 feddâns (een feddân staat gelijk met ongeveer 6000 vierk. Ned. ellen) beslaan, geheel of grootendeels zijn overstroomd. In Menusie zijn 10,000 feddâns met water overdekt, in Garbia 25,000, in Dacahlia 2200 feddâns. De maïs-oogst is in vele streken geheel verloren; andere granen en katoenen hebben mede veel geleden, daar het water eenige dagen lang de velden tot eene manshoogte bedekte. De berigten uit Opper-Egypte spreken ook van beklagenswaardige verwoestingen der plantaadjes.

— 30 *Oct.* Gec. $93\frac{5}{8}$; Peru $4\frac{1}{2}$ pCt. —. 3 pCt. —; Venez. 3 pCt. 20; 1 pCt. —; Port. 3 pCt —; Sp. 3 pCt. $50\frac{1}{8}$, 2 pCt. —; Russ. $4\frac{1}{2}$ pCt. $92\frac{5}{8}$; 5 pCt. —; Sard. 5 pCt. —.

PARIJS, 29 Oktober.

De financiële toestand geeft aanleiding tot allerlei geruchten. Het deficit in de schatkist wordt op 403 millioen geraamd en om daarin te voorzien, zou eene leening van 600 millioen gesloten worden, waarvan de intrest zou moeten gevonden worden uit eene belasting op de lucifers, geraamd op 29 millioen 's jaars. Anderen zeggen, dat de regering bij de Bank hulp zal zoeken. Ook zou, naar men zeide, het *Crédit foncier* 15 millioen leenen.

Het gerucht van een huwelijk tusschen den koning van Portugal en de tweede dochter van *Victor Emmanuel*, mist allen grond.

Ons eskader, dat aan de Mexikaansche expeditie zal deelnemen, bestaat uit een linieschip, drie fregatten, eene korvet en een advies-yacht. Engeland zal vier linieschepen en onderscheidene ligtere vaartuigen zenden. Spanje zal 4 à 5000 man overbrengen. Sommigen meenen, dat het zenden van eene zoo aanzienlijke magt door Engeland en Frankrijk ten doel heeft, om zoo met den aanvang van 1862 de Amerik. kwestie niet beslist is, na eene erkenning van de Zuidelijke Staten, feitelijk zoo noodig tot opheffing der blokkade te intervenieren, opdat Engeland niet langer van katoen ontbloot blijve, hetgeen toch niet alleen in Engeland zelf, maar ook hier te lande zijne jammerlijke gevolgen zou doen gevoelen.

De nieuwe hangende brug over het riviertje Eygues bij Mirabel, in het departement Drôme, is bij de beproeving van haar draagvermogen bezweken, zonder dat daarbij evenwel menschenlevens te betreuren vallen. De brug moest 60,000 Ned. ponden dragen; toen men haar met 50,000 Ned. ponden had beladen, stortte de geheele brug in het water.

Als eene aardigheid wordt te Parijs verteld, dat generaal *Goijon*, die zich thans in de hoofdstad bevindt, de overbrenger zou wezen van 46 vorderingen van jeugdige vrouwen...... aan wie alle trouwbeloften waren gedaan door Fransche soldaten. Op vaderlijke wijze moet de generaal die jonge dames hebben toegezegd, dat hij zoo veel doenlijk hare belangen zou behartigen.

ADVERTENTIEN.

⁎ Getrouwd:
S. P. C. KOENE, Wedr. M. A. C. TRUFFINO
met M. J. L. BEUNS.
Amsterdam, 29 October 1861.
Eenige Kennisgeving.

⁎ Ons kindje, onlangs geboren, is heden gestorven.

Utrecht, 29 Oct. C. C. J. DE RIDDER. J. M. DE RIDDER, geb. KEMINK.

⁎ Mijn jongste Zoon JAN HENDRIK, 2e Luit. der Infanterie, Ridder der Militaire Willemsorde, overleed in den ouderdom van ruim 25 jaren aan zijne wonden den 11. Augustus te Barabei (Eiland Borneo).

Mevr. de Wed. J. C. HOJEL, geb. ANDRÉ.
Eenige kennisgeving.

Bibliotheek HOLTIUS.

⁎ De Boekhandelaars KEMINK & ZOON en FREDERIK MULLER zullen den 4den November 1861 en volgende dagen ten Huize van eerstgenoemden te Utrecht, Domplein, 304., **VERKOOPEN:** De uitmuntende Bibliotheek over **Regtsgeleerdheid, Geschiedenis** en **Letterkunde**, Nagelaten door den Hoog-Geleerden Heer A. C. HOLTIUS, Hoogleeraar in de Regten te Utrecht. Het kenmerkende dezer Bibliotheek zijn de vele Werken over **Romeinsch-, Handels-** en **Zeeregt**, vele groote Verzamelingen en Tijdschriften, Werken in de Noordsche en Zuid-Europesche Talen, en een tal van uitstekende Buitenlandsche Werken over **Geschiedenis** en **Letterkunde**, die hier zeer zelden gevonden worden. Te zien 1 en 2 November. Catalogus te bekomen à 30 Cents.

HOUTVERKOOPING
te LINSCHOTEN.

⁎ De Notaris H. A. MEENDERINK, gevestigd te Utrecht, zal op *Donderdag den 14. November* 1861, 's morgens om 10 ure, in het Regthuis te Linschoten, in het openbaar verkoopen: ruim 4 bunders 5- en 6jarig **Elzen-, Esschen-, Geldersch-** en **Waardenhak-** en **Hoephout**, benevens ongeveer **150 Wilgen-, Esschen-** en **Iepen Boomen**, alles onder Linschoten. Op dag tot 25 Julij 1862.

⁎ Men zal op Zaturdag den 16. November 1861, des namiddags te 5 ure precies, in het Lokaal van Verkoopingen achter St. Pieter te Utrecht, in het openbaar verkoopen:

No. 1. Een HUIS en aanbehooren te Utrecht, aan de zuidzijde van de Mariaplaats, wijk E, no. 287, bestaande in zes Kamers, twee Alcoven, Zolders met twee vertrekken, Keuken, Plaatsje en Bleekveldje, twee bekluisde Kelders, en andere gemakken. Het Benedenhuis is verhuurd tot 1 Mei 1862 om *f* 200.— in het jaar, en het overige ook als dan te aanvaarden.

No. 2, 3 en 4 zijn uit de hand verkocht.

Breeder bij billetten omschreven, te bezigtigen als daarbij is vermeld en nader onderrigt te bekomen ten kantore van den Notaris DE GRAAF.

UIT DE HAND TE KOOP

⁎ Eene HEERENHUIZINGE met TUIN, buiten de Wittevrouwenbarrière, wijk I No. 185, tegen over de Vee-Artsenij-School, bevattende 7 Kamers, allen met stookplaatsen, Alcoof en kasten, Keuken, regenen welwaterpomp, twee groote Kelders, Droogzolder en Meidenkamer. Te bevragen in voornoemd Huis.

Badensche Aardappelen

⁎ Heden aangekomen met het schip *Eintragt Binger*, schipper LEINWEBER, ligt aan de Rhijnkade bij de Willemsbrug.

Bij den aankoop dezer Aardappelen was het hoofddoel de keurigste kwaliteit te bekomen, diegenen welke dus van de nog niet bestelde willen gebruik maken, zullen ongetwijfeld met voordeel hiervan koopen. KNODGEN & Co.

PUIKE WINTER AARDAPPELEN en APPELEN,

⁎ aangevoerd per schip *Cornelia*, eene kleine partij extra beste **Zeeuwsche Aardappelen**, *f* 7,— het mud.

Betjensche *f* 4,50 het mud (zonder blaauw) 32 en 35 cents de 7 kop.
Roode „ *f* 5,— het mud en 34 cts. de 7 kop.
Engelsche *f* 5,50 het mud en 40 cts. de 7 kop.
Alle soorten **Appelen** bij het mud en 7 kop verkrijgbaar.
Citroenen 0,45 het dozijn.

D. A. DU MOSCH.
Kelder Massegastrap. Oud kerkhof

⁎ **Er biedt zich eene gunstige gelegenheid aan**, tot het AANLEEREN der MODERNE TALEN. Brieven franco. Letter A. Bureau dezer Courant.

⁎ Monsieur **C. F. BIANCARDI** se proposant de venir à Utrecht le Samedi de chaque semaine, prie les personnes qui veulent prendre des leçons d'Italien de s'adresser pour plus amples renseignements à Mr. TESSARO — Oudkerkhof.

STEDELIJKE GAZFABRIEK
te UTRECHT.

⁎ **Men verlangt** voor de in aanbouw zijnde stedelijke Gazfabriek een geschikt persoon om het opzigt uit te oefenen over het leggen en onderhouden der gazbuizen, met deze werkzaamheden volledig bekend.

Degenen, die daarvoor in aanmerking wenschen te komen, worden verzocht om hun verzoek, met overlegging van de noodige bewijzen van bekwaamheid, uiterlijk Maandag den 4. November 1861, franco ter stedelijke Secretarie in te zenden.

Utrecht, 29 October 1861.
De Secretaris der stad Utrecht,
H. G. RÖMER.

Schipper BREEMAN

⁎ vertrekt Vrijdag over **Kampen, Hattem, Eerden, Epe, Vaassen**, naar **Apeldoorn.**

Ligplaats Nieuwe Kade; Veerhuis aan de Zandbrug.

⁎ De Verwaltungs Rath, van het actien Gezelschap *GELRIA*, berigt, dat zij de verkoop van **Kolen** en **Gruis** te Utrecht, uitsluitend aan de Heeren DE HAART & Co. hebben opgedragen, die de bestellingen ten spoedigste zullen kunnen uitvoeren.

Altendorf aan de Rhur, 25 Oct. 1861.
De Verwaltungs Rath,
J. J. VAN BRAAM.
KOLLMAN.
SCHERENBERG.
H. W. FROMBERG.

⁎ Ons refererende aan bovenstaande advertentie nemen de ondergeteekenden, de vrijheid zich beleefdelijk aan te bevelen, tot de levering van puike **Steenkolen** voor huishoudelijk gebruik, Fabrieken en Smederijen, tot billijke prijzen.

Het Kantoor wordt gehouden, **Ganzenmarkt**, Wijk G No. 287.

DE HAART en Co.

Het **Kantoor** van den ondergeteekende, is **VERPLAATST** naar de **Ganzenmarkt** over de **Schoutensteeg**, Wijk G No. 287.

T. HART DE RUIJTER.

K. Willer's Kruiden-Olie.

⁎ Tien druppels daarvan, iederen morgen op het hoofd gewreven, bij eene wassching met laauw water en reiniging met een goeden schuijer, tweemaal 's weeks, bevorderen den groei van het Haar ongemeen en maken het krachtig, vol, glanzend en golvend. *f* 1.50 is de prijs van het fleschje.

Het Violet-Powder

is een welriekend Poeder, dat de daarmede ingewrevene huid ongemeen verfrischt, blank maakt en de liefelijkste geuren om zich heen verspreidt. Het is ook voor de luijermand zeer aan te prijzen. Het pakje kost 40 Cents.

ENGELSCHE POEDERDOOZEN met Donzen kwasten.

De echte Tandzeep

van Dr. SUIN DE BOUTEMARD maakt de Tanden zuiver wit, zonder het émail aan te doen, bewaart ze voor ziekelijke aandoeningen en houdt den mond frisch.

Het stuk kost 40 Cts. en is toereikende voor een half jaar.

De Echte Dr. Borchardt's Zeep

is zamengesteld uit fijne aromatische en etherische Oliën en delfstoffelijke bestanddeelen, verwijdert puisten, schubben, levervlekken, zonnebrand, sproeten, en geeft aan de huid door alle jaargetijden dat fluweelige, veerkrachtige en frissche voorkomen, dat de schoonheid zoo zeer verhoogt. Men gebruikt ze met een wollen lapje, waarmede men de huid een- of tweemaal daags wascht. De prijs is 40 Cents.

Het Family Tooth Powder

is eene zuivere compositie uit het Plantenrijk, frisch en aangenaam van smaak. Het sterkt het Tandvleesch, maakt dat de Tanden stevig vastzitten, hergeeft hun de Paarlwitte kleur der jeugd, bewaart het verglaassel, zuivert den adem en verhindert dat aangestoken Tanden tot verder bederf overgaan. Prijs 40 Cts. het Doosje.

Amsterdam, verkoophuis.
Utrecht, T. Uhlenbroek Choorstr.
T. Uhlenbroek O. Gracht bij de Hamburgerbrug.
L. J. R. Bosch Lijnmarkt.
P. J. Huinck „
Amersfoort A. H. v. Ruiven.
„ M. Steijreiff.
Baarn, E. v. Dapperen.
„ Gez. Petersen Nobbe.
Hilversum, Andr. de Wit.
Kuilenburg, J. v. Hondius.
Loenen a/d Vecht, Wed. Mulder.
Vianen, B. Swaving.
Wijk bij Duurst., Wed. C. Zorn.
IJsselstein, J. Groenhoff.
Zeist, C. G. Adlung.
En in de bekende dépots in de andere steden.

246. Staats-Loterij.

2e Klasse. 3e Lijst.

No. 12109 *f* 2000. No. 240 *f* 1500. No. 14125 en 15887 ieder *f* 1000.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 30 October.

Tarwe met weinig handel; 130 pd. b. Pool... Rogge prijsh.; 123 pd. Pruiss. *f* 251; 122 pd. j. d... 123 pd. n. dito *f* 255; 125 pd. Petersb. *f* 259; ... dito *f* 245; 121 pd. dito *f* 248; 117 pd. Arch... 121 pd. dito *f* 248; op levering: Oct. en Nov... Maart en Mei *f* 232. Garst iets hooger; 113 pd... *f* 215; 113 pd. Zweeds. *f* 213. Boekw. prijsh.; ... Holst. *f* 247.

GEHUWD.

O.		
26	H. W. Daniels en J. Beheijdt	Rott...
24	J. Maarschalk en A. v. Nes.	Bosk...
24	F. J. Nuijens en G. W. Oldewelt.	de ...
27	J. Reesink en M. Eggink.	Lar...
24	G. v. der Sande en C. H. Smit.	Gron...
27	J. N. Wiersma en M. C. Stucki.	Alk...

BEVALLEN.

26	L. H. E. Arensma geb. Scherer, z.	Arn...
22	A. Amshoff geb. Huges, d.	Gro...
25	J. P. v. der Bilt geb. de Backer, d.	Midd...
28	E. Baerselman geb. Pieterse, d.	Am...
29	C. A. v. Beijnen geb. Willems, doode z.	Rot...
26	A. Geerling geb. v. Toorn, d.	Am...
23	R. de Haan geb. Sijpersma, z.	Gro...
28	C. J. Ilcken geb. v. Konijnenburg, d.	Mep...
28	A. G. Kroese geb. v. Gurtzgen, z.	Am...
27	C. Ketjen geb. Doijer, z.	Zutp...
27	A. M. Landolt geb. Burgezzi, z.	Vian...
24	C. W. Menalda geb. Winter, d.	Gro...
29	C. A. v. Oorde geb. Roozeboom, d.	Haa...
25	P. H. E. Pierson geb. Gildemeester, d.	Rott...
27	A. Rost geb. Huisman, z.	Gron...
28	J. B. H. Riemer geb. Adrion, z.	Arnh...
25	H. Smitshuijsen geb. Metzler, z.	Vlis...
25	J. E. v. Son geb. Sas, d.	Zwa...
26	G. J. Thomassen geb. v. Waveren, z.	Nijm...
23	A. E. Temminck geb. Heule, d.	Bre...
22	A. de Visser geb. Singer, z.	Gron...
28	W. C. Vermaes geb. Schram, d.	Slie...
27	S. L. H. von Wrangel Auf Lindenberg geb. Nedermeijer v. Rosenthal, z.	's Ha...
28	J. M. v. de Water geb. Peereboom, d.	Wor...

OVERLEDEN.

23	M. J. Bijlevelt, z., 30 j.	's Ha...
25	J. C. Coers Hergt, 73 j.	Ams...
26	M. J. le Clercq geb. v. der Feek, 64 j.	Midd...
30	D. G. W. Carmeggeld geb. Sanders, 44 j.	Bru...
28	H. C. A. v. Hanswijk geb. Bacmeister, 73 j.	Arnh...
22	J. P. H. Heijbrock, z., 13 j.	Gron...
30	J. F. Knoops geb. Gehrels, 89 j.	Nijm...
27	D. C. v. der Nagel, 49 j.	Gori...
26	B. C. R. Top geb. v. Coeverden, 68 j.	Kam...
14	H. C. Zeelt, 35 j.	Ams...

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk ... Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (Zon...

Oct.	Uren	Wind rigt.	Wind kr. (N. K.)	Barom.	Ther F.	Afwijk d.Temp.	Vochtigh.	Gev. regen	Op...
30	2	nno.	0.5	759.11	48.4	— 2.0	0.65	0.	Hel...
	10	nno.	0.0	59.84	36.7	— 7.6	0.96	0.	id.
31	8	nw.	0.0	58.84	36.5	— 6.8	0.94	0.	Bew...

30 Oct. 's morg. Barometerhoogten in afdale... Utrecht, Brest, Portsmouth, Hartlepool, Parijs en ... Grootste verschil = 6.4 mm.

Prijzen der Effekte...

AMSTERDAM 30 October 1861.

Nederland.				
Werkel. Schuld	2 1/2 pCt.		64 1/8	64 1/16
„ „	3	„	77	
„ „	4	„	99 7/16	99 3/8
Oostindische Leening .	4	„	98 7/8	
Amortisatie-Sindikaat.	3 1/2	„	93 1/2	
Aand. Handelm. . . .	4 1/2	„	138 3/4	138 7/8
Leening	4 1/2	„	100 7/8	
Spanje.				
Obligatiën	2	„	41 3/4	41 7/8
„	3	„	49 15/16	
„ Binnenl. . .	3	„	47 1/4	
Amortisable Schuld			16 1/4	
Bewijzen Coupon			5 3/4	
Portugal.				
Obligatiën	3	„	46 7/16	
„ 1856/59 . . .	3	„	45 3/4	45 11/16
„ uitgestelde			40 3/8	
Rusland.				
Oblig. *Hope & Comp.*	5	„	102	
Oblig. 1828/29	5	„	101 1/8	
Cert. 1831/83.	5	„	80 1/8	
Cert. 1840	4	„	74 3/8	
Oblig. 5de Serie. . . .	5	„	81 7/8	82
„ 6de Serie 1855	5	„	94 1/8	
„ te Londen . . .	4 1/2	„	90 5/8	
„ te Londen 1859	3	„	59 7/16	59 5/8
„ bij *H. & Co.* 1860	4 1/2	„	89 7/8	
Certifik. van Assig. . .	6	„	55 1/2	
Polen.				
Aand. 1835 fl. 500		*f*	166	
Obligatiën	4	„	75 1/2	
Oostenrijk.				
Oblig. Metalliek	5	„	44 3/4	45
„ Metalliek	2 1/2	„	23 9/16	23 5/8
„ Rente Amst. . .	5	„	68 1/8	
„ Nat. 1854	5	„	54 7/16	54 5/8
Bankaktiën			634	
„ 1860			360 1/2	361
Brazilië.				
Geldleening 1860 . . .	4 1/2	„	89 3/4	89 13/16
Amerika.				
Ecuad. Obligatiën 1855.			14 7/8	15
Gren. Obligatiën . . .	4 1/4	„	14 1/4	
Mexico. Obligatien . .	3	„	25 13/16	26 3/16

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON

Bijvoegsel bij No. 259
de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

KENNISGEVING.

STEDELIJKE ZANGSCHOOL.

Aan de belanghebbenden wordt berigt, dat de Com-mie voor de Stedelijke Zangschool **op Vrijdag** den **1. November 1861**, des avonds ten zes , ten Stadhuize zitting zal houden tot het aannemen leerlingen op gemelde school.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

De geheele zitting der Tweede Kamer van gister gewijd aan artikel 23 van het ontwerp nopens Raad van State, luidende: »Eene afdeeling van Raad wordt door Ons gehoord over elke uitraak over geschillen van bestuur of andere, die Ons behoort."

Op dit artikel waren verschillende emendementen rgesteld, als 1. door den heer *de Brauw*, die vergde dat de gansche Raad over die geschillen werd hoord, en voorstelde bij het artikel de volgende nea te voegen: »De afdeeling, bedoeld bij de 2. nea van art 13, wordt belast met de behandeling r geschillen, overeenkomstig de voorschriften van artt. 35—39." — 2. door den heer *van Heukelom*, aan den Raad de administrative regtsmagt wenscht gekend te zien, en mitsdien voorstelde het artikel ns te doen luiden: »De afdeeling van den Raad, doeld in de 2. zinsnede van art. 13, oordeelt er geschillen van bestuur en andere, in de gevallen op de wijze bij de wet te bepalen.

»Hetzelfde heeft plaats ten aanzien van die geillen waarover de uitspraak tot heden, bij bijdere wetten aan ons is opgedragen." — Beide endementen werden, in den loop der diskussie, or de voorstellers gewijzigd, terwijl de heer *van ukelom* zijn amendement in twee artikelen splitste. De Minister van Justicie heeft beide amendemen bestreden, doch, in verband met eene redaktie r den heer *Thorbecke* voorgesteld, het artikel us gewijzigd:

»De afdeeling, welker zamenstelling geregeld is het tweede lid van art. 13, wordt belast met het erzoek der geschillen van bestuur of andere, Onze beslissing onderworpen, en draagt aan de uitspraak voor."

Daarover voerden de heeren *v. Eck*, *v. Nispen v. Sear* en *van Heukelom* het woord. Zij behanden voornamelijk het vraagpunt in hoever het ang eener deugdelijke regtspraak in administrae geschillen medebragt, de beslissing in konflikten bestuur al dan niet aan de regering op te gen. Alle drie veroordeelden het door de regeg voorgestane beginsel, als leverende dat huns iens geene voldoende waarborgen op, dat in de doelde gevallen even goed regt als bij de regterbeslissingen zou worden gesproken.

Nadat de heer *van Goltstein* nog verklaard had h te verzetten tegen het denkbeeld om over elke spraak in geschillen van bestuur of andere eene deeling, in plaats van den geheelen raad, te oren, dat dit zijns inziens strijdig was met de paling der grondwet en het karakter van den ad van state, — voerde de minister van Justitie t woord. Deze verklaarde zich tegen het amenment van den heer *de Brauw*, en wel hoofdzakelijk dat dit de strekking had terug te komen op het art. 13 vastgestelde beginsel met betrekking tot de stelling eener afdeeling voor het kontentieux. Hij streed daarna het stelsel om de beslissing over schillen van bestuur aan eene andere dan de uitvoende magt op te dragen, vooreerst als in strijd et het aangenomen art. 3 van het wets-ontwerp, arbij de afzetbaarheid van de leden van den Raad an State was vastgesteld, en vervolgens, als strijende met algemeene konstitutionneele begrippen, et onze grondwet en met de beginselen van wetving.

Na den Min. van Just. bestreed de heer *v. Bosse* et stelsel, nedergelegd in het amend. van den er *v. Heukelom*.

De heer *Thorbecke* gaf de redenen op, die hem eden verzekerd zijn dat het voorstel der regering eerdere waarborgen opleverde voor eene goede ehandeling van zaken, dan bij eene toekenning ener formele regtsmagt aan den raad zelven. an het einde zijner rede gaf hij de regering in edenking, de redaktie van het artikel te verduidelijken.

De *Min. v. Just.* bestreed nader in het breede de eden die hunne voorstellen verdedigd hadden, vooral at van den heer *v. Heukelom*, dat hij in het bijonder onaannemelijk verklaarde om de afzetbaarheid n art. 3 opgenomen.

De voorgestelde amendementen werden hierop erworpen, dat van den heer *van Heukelom* met 53 egen 9, en dat van den heer *de Brauw* met 49 egen 13 stemmen.

Het artikel der regering werd hierop *aangenomen* met 49 tegen 13 stemmen.

Art. 24 werd zonder beraadslaging *aangenomen*.

Heden diskussie over art. 25.

Gemeente Raad van Utrecht.

Zitting van Donderdag 24 Oktober.

Voorz. Mr. *N. P. J. Kien.*

Tegenwoordig zijn 26 leden; afwezig de HH. *Trip*, *v. Doorn*, en *van Geuns.*

Is ingekomen: een prov.-blad, houdende kennisgeving der verdaging van de konink!. beslissing op de voorstellen van gemeenteraden betreffende de heffing der begrafenisregten, — voor kennisg.

Wordt ter tafel gebragt:

eene voordragt voor de benoeming van een regent voor het krankzinnigen-gesticht, waarop zijn geplaatst de HH. mr. *J. G. Rahusen* en mr. *J. van Walré* en door B. en W. aangevuld met de HH. *G. W. v. Winheim* en *P. H. Taddell*, — ter sekr.;

eene voordragt tot voldoening der uitgaven voor de feestviering der Utrechtsche Hoogeschool en de kosten der medailles uitgeloofd bij de tentoonstelling van schilderijën, uit den post van onvoorziene uitgaven, — alsv.

Is nog ingekomen eene missive van het Collegium musicum Ultrajectinum, onder verwijzing naar een vroeger ingediend rekwest aan B. W., het verzoek behelzende 1. dat de direkteur *Kufferath* na 30 jarigen dienstijd en op 64 jarigen ouderdom eene welverdiende rust moge erlangen en onder genot van pensioen ontslagen worden, 2. dat op een traktement van *f* 1000 een nieuwe direkteur worde aangesteld, en 3. dat de huurprijs der lokalen in het gebouw voor Kunsten en Wetenschappen ten gebruike van het koncert aanmerkelijk verminderd worde. De komm. refereert zich in dit adres aan een vroeger aan B. en W. gezonden adres, waarin de redenen van achteruitgang van het koncert uiteengezet, en vooral de aan de eischen des tijds niet voldoende beantwoordende leiding van den reeds bejaarden direkteur daaronder genoemd worden;

een rekwest van eenige leden van het stadskoncert, naar aanleiding van het adres van het Collegium musicum te kennen gevende, dat zij het wenschelijk oordeelen dat op dat adres, voor zooverre de vervanging van den muzijkdirekteur aangaat, geen gunstig besluit moge worden genomen.

Wordt door den Voorz. voorgesteld deze stukken te stellen in handen eener komm.

De heer *de Graaf* verzoekt, dat die stukken, gelijk die over de gasfabriek, in hun geheel worden bekend gemaakt, tenzij zij in hun geheel in het bijblad zullen worden opgenomen.

De heer *de Muralt* wenscht, dat ze allen worden voorgelezen, alvorens men over de opname beslisse.

Hieraan voldaan zijnde stelt de heer *de Graaf* de opname in het bijblad voor.

De heer *Pabst* zegt, dat hij tegen het drukken van de stukken is, omdat het publiek de zaak dan slechts van ééne zijde zou kennen. Nadat een rapport zal zijn uitgebragt, kan het openbaar maken nuttig zijn. In de zaak van de gasverlichting, was de raad aangevangen met de vorige stukken openbaar te maken hij moest daarmede voortgaan.

De *Voorz.* deelt die zienswijze. Er waren redenen om de stukken betreffende de gasfabiek dadelijk in de Utr. Courant op te nemen. Dit nu reeds met deze stukken te doen, voor dat eene komm. er over gerapporteerd zal hebben, acht Spr. niet doelmatig.

De heer *Boer* gelooft, dat men een gevaarlijk antecedent stelt, door *alle* zaken dadelijk in haar geheel bekend te maken. Dat kan dikwijls aanleiding geven, dat een aantal nog niet behoorlijk toegelichte onderwerpen bij het publiek ter sprake komen en verkeerde oordeelvellingen uitlokken.

De heer *de Muralt* gelooft, dat de zaak door de voorlezing reeds publiek is. Hij ziet dus geen bezwaar om die publiciteit verder te bevorderen.

De heer *v. Lier* zegt, dat het voorstel voorzeker geschikt is, om verkeerde oordeelvellingen uit te lokken; Spr. is van meening, dat de tijd om publiciteit aan de zaak te geven nog niet gekomen is, en zou liever zien, dat het rapport eerst werd uitgebragt.

In omvraag gebragt wordt het voorstel van den heer *de Graaf* verworpen met 21 stemmen tegen die der HH. *de Graaf*, *de Muralt*, *Ram* en *Sanders*. De heer *v. Nooten* was bij deze stemming en bij de volgende niet tegenwoordig.

Wordt alsnu besloten, de stukken te stellen in handen eener komm., bestaande uit de HH. *van Dielen*, *Karsten*, *v. Schermbeek*, *Sanders* en *Martens*.

Aan de orde is de voordragt, om voor eene som van *f* 6266 den aanleg van het bolwerk Lepelenburg, overeenkomstig het vroeger aangenomen plan, op te dragen aan den heer *Zocher*.

De heer *v. Schermbeek* ziet in het voorloopig kontrakt, met den heer *Zocher* aangegaan, dat de heer *Zocher* er op staat om met 1 Nov. te mogen weten of de stad hem het werk op Lepelenburg gunne, om daarna zijne maatregelen te kunnen nemen. Met 1 Nov. aanvang kunnende maken, neemt de heer *Zocher* aan met den laatsten April het werk in goede orde te leveren, maar daartoe eischt hij, dat de stad het terrein voor hare rekening late afgraven. Spr. nu heeft gezien, dat ongeveer $^3/_4$ van het terrein nog ter afgraving ligt, indien het dagelijksch bestuur dus nu niet met alle krachten het terrein laat afgraven, dan is het niet mogelijk, dat voor den zomer de nieuwe aanleg gereed zij, 't geen Spr. zeer zou betreuren, daar, naar zijne meening, de ruïne van Lepelenburg reeds lang genoeg een treurig gezigt in de wandeling heeft opgeleverd. — De heer *Zocher* neemt aan, de verbetering en den nieuwen aanleg op het terrein voor de eigentlijke Maliebaan gelegen, met 1 Mei klaar te hebben, indien de stad maar zorgt, dat de te vellen boomen niet langer gerooid op het terrein blijven liggen, dan hij ze velen kan, zonder dat zijnen aanleg daardoor gestoord of verhinderd wordt; — daarom dringt Spr. ernstig bij het dagelijksch bestuur aan, dat bij de voorwaarde van verkoop daarop wel worde gelet. — Want de werkzaamheden, die de heer *Zocher* te verrigten heeft, zijn nog zeer vele; het geheele terrein moet na de afgraving nog omstreeks een Nederl. el diep omgezonken worden, de wortelstruiken, de steen en puin in het terrein weg gezonken moeten uitgehaald worden en geheel het omgezonken terrein eenigen tijd aan den invloed van de lucht blijven blootgesteld. — De uitstekende punt van het bolwerk moet worden afgegraven, de glooijing van het tegenoverliggend singel worden bijgewerkt, opgehoogd, met graszoden en zaaigras in orde worden gemaakt, zoodat een en ander met elkander een geheel uitmaakt. — Dan moet nog een groot gedeelte van het terrein worden bepoot en beplant, hetgeen niet in het laatst gedeelte van de lente, maar al vroeg moet plaats hebben, wil men een goeden aanleg en groei verwachten. — Aan den heer *Zocher* laat Spr. gerustelijk over de keuze en de schakering van het geboomte, het bloemhout en de gewassen; de smaak en het genie van den aannemer staat Spr. borg voor eene sierlijke, nette en doelmatige uitvoering. Gaarne echter zag Spr., da d heer *Zocher* in het najaar wel onderzocht, welk plantsoen was gestorven, opdat zulks aanstonds en volgens het kontrakt voor zijne rekening, werd vernieuwd, opdat niet zich weer op Lepelenburg opdeed, hetgeen men in het plantsoen bij de Wittevrouwenbrug ziet, dat het doode plantsoen, staan blijvende, na 12 maanden voor rekening van de stad moet worden vernieuwd. De aannemer zegt: dat hij een goeden zandweg door den aanleg heen, met kiezelzand bedekt, zal daarstellen, maar indien het later bleek, dat een mac-adam doelmatiger zijn zoude, dat dan de stad die afzonderlijk zoude moeten bekostigen; Spr. vindt den aanleg van een mac-adam veel doelmatiger en geeft dus in bedenking of het niet beter en spaarzamer ware, nu bij den aanleg een mac-adam te kiezen.

De heer *v. Dielen* zegt, dat hij kan mededeelen, dat op de vraag ten deze aan den heer *Zocher* door B. en W. gerigt, door dezen verklaard is, dat het geen bezwaar was, dat de aarde nog niet geheel was weggehaald. Spr. betreurt het, dat dit nog niet geschied is, maar aan het bestuur is dat niet te wijten. Men heeft den grond verkoopbaar gesteld, maar de navraag is niet zoo groot geweest als men verwacht had. Wat aangaat het wegruimen der te rooijen boomen, daarvoor zijn gemakkelijk maatregelen te nemen. De overige punten verdienen zeker de behartiging van het dagelijksch bestuur, dat er zeker op zal attenderen.

De heer *Koene* ziet er bezwaar in, dat aannemer en architekt in één persoon zullen vereenigd zijn. B. en W. kunnen echter in deze bijzondere redenen daartoe hebben, die Spr. dan ook gaarne wil billijken. Spr. vraagt evenwel, of men niet dient te weten, wat er boven de *f* 6000 nog vereischt zal worden, om het bolwerk te maken gelijk men verlangt. Er zal nog veel ten laste der stad komen, en het is van belang te weten, hoeveel dat zal bedragen. Van de inlichtingen welke Spr. deswegens hoopt te ontvangen, zal hij zijne stem afhankelijk maken.

De *Voorz.* antwoordt, dat dit zal afhangen van hetgeen de raad zal bepalen. Moet bv. de Maliebrug verbreed worden dan zal dit natuurlijk meer kosten dan als men haar laat gelijk zij is. Metselwerk zal er niet zijn als de trottoirs. Misschien zal nog een riool moeten worden doorgetrokken, maar anders zal er geen metselwerk te doen zijn. De meerdere uitgaven zouden dan ook gedeeltelijk opgewogen worden door den verkoop der gerooide boomen. Wat het eerste punt betreft antwoordt Spr., dat men de zaak vroeger op gelijke wijze heeft behandeld.

De heer *Bosch* zegt, dat hem meer zou toelagchen het denkbeeld den Singel voor het Maliehuis te dempen, waardoor eene volkomen kommunikatie met den Singel daargesteld en de Maliebaan in de stad gebragt zou worden. Spr. ziet echter, dat dit plan geen bijval zou vinden en wil er daarom niet op aandringen. Er zijn echter in het voorgedragene ontwerp eenige punten, die hem niet aanstaan. Aan de opmerkingen bij eene vorige gelegenheid door den heer *de Graaf* gemaakt is niet te gemoet gekomen. Zoo komen de boomen tusschen de brug en het Maliehuis niet op de teekening voor, en Spr. zou er toch vóór zijn, dat die niet wierden wegge-

ruimd, althans niet voor het plan geheel is uitgevoerd. Eene andere aanmerking betrof de breedte van den rijweg. Spr. heeft dien gemeten en hij acht zijne breedte van 6 ned. el., veel te smal, als men zich voorstelt, dat bij sommige gelegenheden b. v. bij het uitvoeren van muziekale stukken vele rijtuigen er langs zullen gaan. Verder wordt voorgesteld dien weg te maken als dien langs het St. Lukas Bolwerk. Spr. acht dat niet wenschelijk, daar genoemde weg verre achterstaat bij de mac-adamwegen. Spr. vraagt voorts, of er in de wandeling wel behoefte aan trottoirs bestaat. Spr. herinnert nog, dat de heer *de Graaf* er op gewezen heeft, dat bij het einde der Heerenstraat en aan den toegang tot de Maliebrug twee of drie boschaadjen opgaand hout zijn, die de passage zeer moeijelijk maken. Spr. zou wel wenschen, dat dit den heer *Zocher* wierd onder het oog gebragt.

De heer *Pabst* zegt, dat hij het Bestuur prijst, dat het langzaam voortgaat, met het wegruimen van de aarde zonder kosten te doen plaats vinden; hij geeft echter in bedenking: 1. of er in den omtrek van deze stad geen plaats is, die men verlangt op te hoogen, dat men dan geene kosten ontzie, nu de aarde niets kost; 2. of er geen aarde kan blijven, zitten die men later zou kunnen aanwenden. Spr. wil aanraden, dat de aanleg van Lepelenburg aan den heer *Zocher* worde overgelaten, het is dan in goede handen, al heeft hij soms tegen den smaak van dezen of genen gehandeld. Spr. neemt echter de vrijheid, aan het bestuur mede te deelen, dat hij aan deskundigen, o. a. professor *Miquel*, heeft gevraagd, of op het terrein van Lepelenburg geen tuin kon worden aangelegd; dat die heer antwoordde, dat hij afried om een bloementuin aan te leggen, maar in overweging gaf, op dat punt de boschaadjes der wandelingen in vakken met vaste planten te doen uitloopen. Dat denkbeeld lacht Spr. toe, er is dan zoo veel bloemhout niet noodig. Spr. verzoek daarom, dat de heer *Zocher* met deskundigen zoude overleggen, welke vaste planten in ons klimaat op Lepelenburg het best zullen tieren en bloeijen, en dat zulke vakken in plaats van bloemhout komen, dat toch later maar hakhout wordt. Er is nog eene aanbeveling voor zulk een aanleg, Over Lepelenburg zal de gemeenschap met de baan plaats hebben. Boschjes op den weg zijn des avonds niet aangenaam te passeren. Spr. voegt hier nog bij de vraag:, of het water van den cingel niet voor een gedeelte kan vergraven worden, en dan op twee plaatsen, aan de Bregitten- en Heerenstraat, onderbroken met riolen, zoo kon men bruggen sparen; niets zou er, zoo doende, waterpartijen bedorven worden.

De *Voorz.* merkt aan, dat het plan door den raad is goedgekeurd en nu alleen kwestie is van de uitvoering. Dat men nu enkele punten aanbeveelt, is goed, maar nu weder een geheel nieuw plan te opperen, daartoe bestaat geene gelegenheid. Spr. zou er ook grooten prijs op stellen, dat de wandeling uitmuntte door de keur van boomen. Er zijn reeds onderscheidene boomen van vreemde soorten en daarom is er reeds kwestie van geweest, door bordjes op deze opmerkzaam te maken, maar men heeft gevreesd er de aandacht al te veel op te vestigen. Wat betreft het genoegen van vreemde planten te zien, daaraan zal, naar Spr. meent, eerstdaags in ruime mate voldaan worden, wijl er plan bestaat den akademieschen tuin op zekere uren voor het publiek open te stellen. Spr. wil het denkbeeld van den heer *Pabst* gaarne met den heer *Zocher* bespreken.

De heer *de Graaf* heeft het voorstel alleen kunnen beoordeelen voor zoover de cijfers betreft. Hij noemt het geen plan, maar eene schetsteekening, eene verbetering van de fraai gekleurde, die bij eene vroegere gelegenheid is voorgelegd; maar dan moet Spr. zeggen, dat niet aan zijne bezwaren is te gemoet gekomen, de weg is nog veel smaller dan vroeger. Zes el acht Spr. niet half breed genoeg. Ook komen de boomen tusschen de Heeren- en Bregittestraat en niet op voor en het ware toch jammer die weg te nemen.

De *Voorz.* gelooft, dat nooit in de plannen van den heer *Zocher* de boomen zoo precies staan aangewezen, daar hij hierin dikwijls onder het werk eene wijziging moet brengen, die hij nuttig oordeelt. Er zijn eenige punten, die men in overweging met den heer *Zocher* zou kunnen uitmaken. Wat betreft de trottoirs, deelt Spr. eenigzins de zienswijze van den heer *Bosch*; maar dat is eene zaak van latere zorg, want die zijn buiten het kontrakt. Zijn zij niet noodig, dan zal de weg van zelven breeder worden. Spr. gelooft ook, dat het geen bezwaar zou hebben dien wat breeder te maken. Spr. heeft overigens zooveel vertrouwen in den kunstzin van den heer *Zocher* dat hij het genoegzaam acht, hem de opmerkingen mede te deelen en dan geheel aan hem over te laten, in hoeverre hij er gevolg aan kan geven.

De heer *v. Schermbeek* meent, dat de trottoirs van zelven zouden vervallen, indien men een mac-adamweg koos.

De *Voorz.* acht het beter de omstandigheden af te wachten. De raad kan altijd later besluiten, of er al of of niet een trottoir zal zijn.

De heer *v. Schermbeek* herinnert nogmaals aan het kontrakt, inhoudende, dat, als men later een' macadam begeert, die ook afzonderlijk moet worden bekostigd.

De *Voorz.* zegt, dat dergelijk werk altijd buiten de aannemingen van den heer *Zocher* begrepen is.

De heer *v. Schermbeek* merkt ten slotte nog op, dat, indien men eenen gewonen zandweg kiest, juist daar, waar men wel het meest zal wandelen en waar ligt vele wandelaars en rijtuigen op 't zelfde uur zullen passeren, die wandeling dan, bij nat of vochtig weêr, slordig en bij droogte zeer stoffig zijn zal.

De heer *Pabst* zegt, dat hij geen besluit van de vergadering wenscht te veranderen, maar verlangt, dat alles aan den heer *Zocher* worde overgelaten. Spr. wil echter zijn denkbeeld, opgewekt door hetgeen hij dezen zomer in Metz zag, kenbaar maken. Dáár is zulk een tuin en die voldoet ieder: men heeft genoeg aan al dat bloemhout, dat eindelijk hakhout wordt.

De *Voorz.* zegt, dat als de raad het plan goedkeurt, B. en W. bij den heer *Zocher* het denkbeeld eener wijziging in den geest van het door den raad medegedeelde zullen opperen.

De heer *de Muralt* meent, dat bij eene vorige gelegenheid is besloten, de uitvoering aan B. en W. op te dragen. Brengt men nu eene stem over het plan uit, dan verbindt men zich aan het bestek van den heer *Zocher*. Spr. zou daartegen zijn; men wil toch daarin veranderingen brengen, en dan is het verkieslijk, door het aangeboden bestek en voorwaarden niet gebonden te zijn. Hij zou eenvoudig willen bepalen, dat het bestuur gemagtigd zal zijn, in diervoege uitvoering te geven aan het besluit in eene vorige vergadering genomen, dat het daarbij de wenschen van deze verg. in aanmerking zal nemen, en het naar omstandigheden zal kunnen handelen. Daarom stelt Spr. voor, dat de stemming niet zal loopen over dit bestek, maar dat B. en W. zullen worden gemagtigd, uitvoering te geven aan het vroeger genomen besluit omtrent Lepelenburg, op de naar hun inzien meest voordeelige wijze, en stelt voor, hun daartoe een krediet van *f* 5000 te openen.

De *Voorz.* meent dat B. en W. ook zonder dit voorstel, mits blijvende binnen de grenzen der som, toch in overleg met den heer *Zocher* wijzigingen zouden mogen aanbrengen.

De heer *Pabst* zegt, dat hij het voorstel van den heer *de Muralt* ondersteunt. In de zaak die de verg. bezig houdt is er kans, dat er wat goeds zal worden daargesteld, indien één man de zaak doet; als het naar de plannen van een iegelijk onzer moest gedaan worden, kan er niets van teregt komen.

De heer *Boer* is tegen dit voorstel, waardoor op het dagel. bestuur eene verpligting wordt gelegd, die het in groote moeijelijkheden zou kunnen brengen. Spr. vraagt, wie dan nu eigenlijk de direktie van de zaak zal hebben en wie den aanleg zal maken? Zal dat zijn de heer *Zocher*, naar het plan door den raad goedgekeurd, of zal het dag. bestuur in dat plan nog allerlei wijzigingen brengen, die van zeer wijden omvang kunnen worden. Spr. heeft sommige leden toch hooren terug komen, op datgeen wat hij meende, dat reeds lang beslist was. Hij heeft nu weder hooren beweren, dat de cingel zoude moeten worden gedempt, en dat men er een plein van moest maken. Hij vraagt, of dat alles weêr met den heer *Zocher* zal moeten besproken worden, of dat het dag. bestuur weêr het schoonheidsgevoel van elk raadslid daarbij zal moeten raadplegen? Spr. acht het beter te bepalen, dat de heer *Zocher* met alles belast wordt en dan ook verantwoordelijk voor de uitvoering zal zijn. Dat sluit nog niet uit het denkbeeld, dan men met hem in overleg kan treden over eenige verandering of verbetering in aanleg of beplanting. Spr. zou altijd wenschen, dat de heer *Zocher* daarin gekend werd, en daaraan zijne goedkeuring hechtte, maar hij is er tegen, dat het hem gelast wordt door het dagel. bestuur. Spr. wenscht voor het dagel. bestuur een zoo uitgebreid mandaat niet, en is daarom tegen het voorstel van den heer *de Muralt*. Het plan was goedgekeurd en er werd nu alleen in overweging gegeven, of men het in eigen beheer zou uitwerken, of voor eene vaste som den heer *Zocher* er mede belasten. Het groot bezwaar tegen het laatste is, dat er welligt eene meer aanzienlijke uitgave aan verbonden is. Maar hoe die geringer te maken? Men heeft altijd met den heer *Zocher* te doen gehad en het is zeer moeijelijk zijn kunstgenie in dergelijke zaken te schatten, of te zeggen, dat hij te veel of te weinig rekent. Verder wil Spr. nog opmerken, dat hij, wat betreft de trottoirs, de zienswijze van den heer *Bosch* deelt; maar den aanleg daarvan kan men uitstellen, des noods geheel achterwege laten. Aan het bezwaar dat de weg te smal is, kan zeer gemakkeijk te gemoet gekomen worden.

Dat zijn zaken, die Spr. zich wel wil voorbe[illegible] maar meer niet.

Met 18 stemmen tegen die der HH. *M[illegible] Ram*, *Bisdom*, *v. Dielen*, *v. Schermbeek*, *Boer* [illegible] Voorz. wordt het voorstel van den heer *de* [illegible] aangenomen.

Aan de orde is alsnu de behandeling d[illegible] meente-begrooting, waarover de algemeene be[illegible] slagingen worden geopend.

De heer *Jongeneel* verlangt als lid der [illegible] bij de algemeene beschouwingen een woord te [illegible] ken; het zal de weerklank zijn van hetge[illegible] het rapport is ontwikkeld. De komm. meen[illegible] haar opgedragen taak van een veel hoog[illegible] breeder standpunt te moeten beschouwen; niet [illegible] het werk van B. en W. te bedillen of hier en [illegible] iets af te knijpen op het karig loon van een a[illegible] naar; dan alleen wanneer het een beginsel gold [illegible] zij zich gelden; maar zij heeft boven alles de [illegible] tot helderheid trachten te brengen, wat wil de [illegible] des tijds, en beantwoordt onze stad aan zijne eis[illegible] Welligt meenen velen in dezen raad, dat de kom[illegible] stoute grepen heeft gedaan, dat men aan de toe[illegible] meer moet overlaten, en worden sommige plannen [illegible] gestemd; ook dit zal de komm. weten te eerbied[illegible] want zij eerbiedigt gaarne het gevoelen van ied[illegible] van dezen raad; maar komen zal de tijd, [illegible] voorgestelde plannen ten uitvoer gebragt en d[illegible] gegevene gebouwen opgetrokken zullen worden. [illegible] vendien vraagt de komm.: is het goed alles [illegible] toekomst te verschuiven? heeft men dit niet [illegible] achtereen reeds gedaan? en geslachten zijn [illegible] bij gegaan die van al het schoons, dat hun was [illegible] gespiegeld niets hebben aanschouwd. Eene [illegible] vraag is, waarom spreekt de geest des tijds [illegible] laatste jaren veel sterker dan vroeger. Ziet, zegt [illegible] onze vaderen gingen den slendergang, en wij [illegible] rusteloos voortgejaagd. Waar anders is het aan [illegible] schrijven, dan dat de natiën ontwaakt zijn en wete[illegible] zij willen? Van daar die vrijheid die zij verl[illegible] op het gebied van wetenschap, handel en indu[illegible] maar van daar ook die vooruitgang, die reuzen[illegible] den op het gebied der uitvindingen. Boven alles [illegible] hiertoe bijdragen de ontwikkeling der stoomkr[illegible] Deze heeft even als de boekdrukkunst een schok [illegible] de wereld gegeven; de menschelijke ontwikke[illegible] gaat even als de natuur haren geleidelijken [illegible] De stoomkracht heeft even als het genie eene s[illegible] gemaakt van 1 op 7; vandaar dat zij alles va[illegible] daante heeft veranderd; vandaar die beweging [illegible] toenadering der volken, die onderlinge strijd, [illegible] ook die zucht van iedere natie, om te to[illegible] den geest des tijds te begrijpen. Maar bov[illegible] wat leert die geest des tijds? Dat die steden [illegible] medegaan, bloeijen en zich ontwikkelen, [illegible] steden, welke zich sterker achten dan dien ge[illegible] van geen voortgang willen weten, verouderen [illegible] niet gaan, even als de industrieel, die nog ge[illegible] dat de machines van 100 jaren oud den [illegible] tegen de nieuwe uitvindingen kunnen volhouden [illegible] de handelaar, die van de versnelde middelen [illegible] gemeenschap voor zijnen handel geen gebruik w[illegible] ken. Wendt uwen blik, zegt Spr., in ons land, of b[illegible] vreemden, gij zult dit bevestigd vinden; en die [illegible] dank zij er ons geslacht voor, wil niet alleen [illegible] uiterlijk aanzien, of wat het oog bekoort, bij [illegible] ons ernstiger eischen, die zoo wel eerbied voo[illegible] werk der vaderen ademt, als voor de gezon[illegible] en ontwikkeling van den menschelijken geest [illegible] dustrie en handel. Op dit alles rigtte uwe k[illegible] het oog. Daarom verlangt zij van dezen raad [illegible] het werk der vaderen, het archief beter be[illegible] worde, opdat niet een noodlottig uur alles verwo[illegible] daarom verlangt zij een beter ziekenhuis, opd[illegible] geest der humaniteit niet tegen ons getuigen [illegible] daarom verlangt zij een overdekte graanmarkt, [illegible] wij bij de ontwikkeling van den landbouw, niet m[illegible] doen dan onze voorouders, die nog een wan[illegible] luifel uit hunne woningen staken, om het gra[illegible] beveiligen; of opdat andere steden ons niet [illegible] bij streven; en bij dit alles verlangt uwe kom[illegible] plan van uitbreiding voor deze stad; — zij dur[illegible] daarbij vragen, van waar die schoone aanleg onzer [illegible] delingen, die de vreemdeling bewondert en waar [illegible] woner trotsch op is? — wij hebben ze te danken [illegible] het doorzigt van een vorigen raad, die alles na[illegible] vast plan heeft doen ontwerpen en ten uitvoer [illegible] gen; — daar achter ligt het planloos plan der [illegible] ren; wie onzer herinnert zich niet den stank [illegible] van achter die wallen opsteeg en die slochten [illegible] stegen en die reten van muren? — Maar doe[illegible] dan op dit oogenblik meer: de stad eischt op n[illegible] eene uitlegging het getal bewoners is geklommen [illegible] 54000 zielen; wordt er op nieuw aan een plan [illegible] arbeid? — wij doen niets, zegt Spr.; hier en [illegible] worden in de buitenwijken en op de cingels w[illegible] gen neergeworpen, zonder regelmaat of orde; [illegible] alles zullen wij ons later beklagen en die toe[illegible] kan niet te spoedig ophouden. De inwoners die [illegible] langen te bouwen, zij moeten bekend gemaakt [illegible] den met het verlangen der regering, zoo nl. [illegible] de geheele regeringslijn betreft, als den aard [illegible] gebouwen, die men in ieder deel der buitenwijken

matigst acht; — en de komm. is er van verzekerd, dat bij de welwillendheid onzer ingezetenen en middelen die der regering ten dienste staan, de naar een uitnemend plan zal uitgebreid worden, eene schoone toekomst te gemoet gaat. Ziedaar mijne heeren, zoo eindigt Spr. zijne reden, de meening komm. U kenbaar gemaakt — en hiervan kan raad verzekerd zijn, nooit werd een rapport met veel eenstemmigheid ter neder geschreven, als het thans de orde der diskussiën uitmaakt.

De heer *Boer* zegt dat hij, hoezeer anders geen vriend van algemeene diskussiën zich nu gedrongen voelt daaraan deel te nemen, door de wijze waarop de begrootingskomm. gemeend heeft ditmaal hare taak te moeten volvoeren. Die komm. toch heeft het belangrijkste deel harer taak in algemeene beschouwingen doen bestaan. In de eigenlijke begrooting heeft zij weinig verandering gebragt in de voorstellen van B. en W. Wat de cijfers betreft zij in die voorstellen volstrekt geen verandering gebragt, want trekt men van het door de komm. voorgesteld eindcijfer de sommen af, die in het hoofdst. gebragt is voor buitengewone uitgaven en voegt men daaraan toe de *f* 5000 door B. en W. voor de akademie uitgetrokken, die de komm. meende te moeten schrappen, dan stemmen de eindcijfers volkomen overeen. Op enkele hoofdstukken eene verschikking van cijfers voorgesteld, zijn enkele aanmerkingen en bedenkingen gemaakt, waarvan sommigen minder juist kunnen geacht worden, anderen daarentegen zoo aannemelijk zijn, dat Spr. niet aarzelen zal zijne stem er aan te geven. Maar dit alles betreft zeer ondergeschikte punten. De hoofdzaak komt neêr op het hooger standpunt dat de komm. heeft gemeend te moeten innemen. Zij noemt eene menigte groote werken op, die zij nuttig, wenschelijk, noodzakelijk rekent, dat in het belang der gemeente worden uitgevoerd. Daaruit heeft zij eene greep gedaan, en de oprigting eener koornbeurs en van een brandvrij archief in de begrooting opgenomen. Spr. stemt, even als waarschijnlijk de meeste leden der verg. toe, dat de zaken die de komm. opnoemt, voor het grootste gedeelte nuttig kunnen gerekend worden, en ook wel in het belang der gemeente zijn. Spr. zou echter meenen, dat er nog velen kunnen worden bijgevoegd, die de komm. niet *noemt*; bv. een slagthuis, eene nieuwe vrije bewaarschool, de oprigting van nog eene armenschool. De komm. heeft alzoo eene greep gedaan; zij heeft vader willen komen tot uitvoering van enkele denkbeelden. Nu weet Spr. wel, dat als er sprake is van zoovele en verschillende werken, er ook groot verschil van gevoelen kan bestaan omtrent de vraag wat het *dringendst* is, tenzij men ze allen te gelijk kunne uitvoeren, hetgeen blijkbaar onmogelijk is. Maar het bevreemdt Spr. toch, dat de komm. juist de door haar vooropgestelde zaken gekozen heeft. De zaak der *koornbeurs* is in den raad menigmaal behandeld en heeft tot bepaalde diskussien en plannen aanleiding gegeven; verder is zij niet gekomen, omdat zij afstuitte op twee punten waarover men het niet eens heeft kunnen worden: namelijk over de *plaats* waar de Beurs zou worden opgerigt en over de daarvoor te besteden *som*. De komm. heeft den knoop doorgehakt en doet een bepaald voorstel gegrond waarschijnlijk op een plan, dat in 1856 reeds is uitgewerkt door de fabriekage, maar toen geen bijval heeft kunnen erlangen. Spr. vraagt of men sedert 1856 ten opzigte van handel en nijverheid in denzelfden toestand is gebleven; of de sedert aangelegde spoorwegen en het vooruitzigt, dat alle vervoer zich meer en meer aan het westelijk gedeelte der stad zal vestigen, niet van invloed zal moeten zijn op de keuze der plaats, — met andere woorden, of men eene groote overdekte marktplaats zal moeten oprigten ver van het station, niet in de nabijheid van het waterverkeer? In 1856 is daarop reeds gewezen, en nu stelt de komm. voor, op dat oud denkbeeld van den kameraar door te gaan. Het denkbeeld van een brandvrij archief is een nieuw denkbeeld, eerst ten vorigen jare ter sprake gekomen. Het is schoon, maar had wel nader mogen zijn toegelicht. Er wordt niet gezegd, waar men het zal oprigten, en hoe men tot de berekening der kosten gekomen is, Spr. moet dan ook verklaren, dat de daarvoor uitgebragte som van *f* 12,000 hem fabelachtig laag voorkomt. Hij beschouwt dus de twee voorgestelde punten zóó, dat òf veel licht er over verspreid moet worden, òf dat zij, hoe nuttig ook, nog niet genoegzaam zijn voorbereid; en dan acht hij zijne meening geregtvaardigd, dat niet juist die beide zaken thans reeds op den voorgrond hadden moeten gesteld worden. Spr. had veeleer verwacht, dat er eene som door de komm. zou zijn uitgetrokken geworden voor de verbouwing van het stedelijk ziekenhuis; het is zeer vreemd, dat dit niet geschied is, daar toch de komm. in haar rapport dit in de eerste plaats als noodzakelijk noemt. Het is erkend, dat dááraan groote, overwegende behoefte bestaat; een plan is reeds ingediend en in den aanvang des jaars gesteld in handen eener komm. uit dezen raad; deze heeft echter helaas tot dusverre nog niets van zich laten hooren; die zaak had anders reeds ver gevorderd kunnen zijn: in het rapport wordt daarover echter heengeloopen. Een ander punt, waarover de komm. ook slechts met een woord spreekt, geldt de *lokalen voor het onderwijs der armenkinderen*. De komm. zegt wel, dat zij in eene school geweest is, waar zij kinderen op den grond heeft zien zitten, maar toch slaat zij geene uitbreiding van lokaliteit voor. Spr. heeft dat feit niet opgemerkt, maar het is zeker, dat ook hij bevonden heeft, dat de ruimte der lokalen op de armenscholen ontoereikend is. Hij had dus gemeend, dat, daar de behoefte bestaat, en hij in 1859 reeds de oprigting eener tweede armenbewaarschool heeft voorgesteld, een voorstel, dat toen de onverdeelde goedkeuring van den rapporteur der komm. wegdroeg, deze zaak niet met stilzwijgen zou zijn voorbijgegaan. Spr. wil hier, waar het opvattingen en meeningen geldt, niet langer bij stilstaan; misschien verdient echter ook zijne meening wel eenige overweging; hij althans hecht daaraan zoo sterk, dat als de raad wil besluiten sommen uit te trekken voor de buitengewone werken, die de komm. voorstelt, hij aan moet dringen, dat daarbij zullen gevoegd worden sommen voor de verbouwing van het ziekenhuis en voor eene nieuwe armenschool. Spr. gelooft, dat die beschouwing door velen gedeeld zal worden, en mogelijk wel het eerst door de komm. zelve. Maar mogt dit zoo zijn, dan moet hij toch ook nog op eene andere omstandigheid wijzen, dan moet hij nog de aandacht vestigen op de financiële zijde van al deze voorstellen. Men kan wel door eene warme opvatting zich laten verleiden tot het voorstellen en aannemen van plannen ter verwezenlijking van vele nuttige zaken, tot het uitvoeren van vele openbare werken, maar het is toch ook noodig, dat men niet alleen bij de dichterlijke zijde blijft staan, maar ook een blik werpe op de prozazijde, en op de koele, alles beheerschende cijfers. Spr. moet herinneren, dat de gemeente zich voor de gasfabriek bezwaard heeft met een schuld van *f* 100.000, dat men heeft deelgenomen tot een bedrag van *f* 300.000 in de leening voor den centraalspoorweg naar Zwolle; men zal eene koornbeurs en een archief bouwen voor *f* 162.000; het ziekenhuis zal men verbouwen, waarvoor aanvankelijk eene som berekend is van *f* 150.000; men wil nog eene school oprigten, voor *f* 25 000. De uitkomst van een en ander is, dat de gemeente, *binnen weinige jaren*, zich belast zal zien met eene schuld van *ruim een miljoen* guldens. Neemt men aan, dat die gelden steeds te krijgen zijn tegen 4 $^1/_2$ pCt., dan worden voor de toekomst de uitgaven verhoogd met *f* 45.000 rente, en stelt men voor jaarlijksche aflossing daarbij eene som van 25, à 30.000 guldens, dan belast men de burgerij met eene meerdere jaarlijksche uitgaaf van 70 à 75.000 gulden. Nu eischt de eerlijkheid en naauwkeurigheid wel, te erkennen, dat men van vele dier kapitalen rente zal trekken, althans van die voor de gazfabriek, voor den spoorweg, voor de koornbeurs aangewend, ofschoon die voor de beide laatste zaken slechts gedeeltelijk hunne rente en aflossing zullen kunnen bestrijden; maar er zijn uitgaven, gelijk die voor het ziekenhuis, voor het schoolwezen, waarbij juist het omgekeerde plaats vindt, want niet alleen krijgt men daar niet de jaarlijksche renten en aflossingen terug, maar moet men tevens nog meer besteden voor administratie kosten; hetgeen zeker 12 à 15.000 gulden zal bedragen. Neemt hij dat in aanmerking, dan komt hij tot de overtuiging, dat de begrooting voor het vervolg in uitgaaf al ligt zal bezwaard worden met *f* 40.000 meer. En hoe die te vinden? Door verhooging van belastingen, zegt de komm.; dus niet door invoering van *nieuwe* belastingen? Niets schijnt eenvoudiger en natuurlijker. Maar welke belasting zal verhoogd worden. De grondbelasting is zoo hoog mogelijk opgevoerd; de akzijnsen zijn mede voor geene noemenswaardige verhooging vatbaar; het komt dus neer op de eigen direkte belasting. Spr. kan nu niet aannemen, dat deze vergadering eene aanzienlijke verhooging dier belasting zal goedkeuren, terwijl bij de behandeling der begrooting voor 1860 het oordeel van verreweg het grootste deel der verg. was, dat toen reeds de dir. belasting zoo ondragelijk hoog was, dat zij volstrekt met $^1/_{10}$ pCt moest worden verminderd. — De voorzitter der komm. heeft dat toen in welsprekende taal geschetst en door die welsprekendheid niet weinig toegebragt, om tot die vermindering te doen besluiten. Spr. heeft zich toen luide daartegen verzet, maar even zeker zou hij zijne stem in het vervolg moeten verheffen *tegen* elke aanzienlijke verhooging. Er is aan alle zaken eene grens, en Spr. kan zich niet voorstellen, dat de belangen der gemeente eene veel hoogere opvoering van lasten zouden wettigen. Spr. beschouwt Utrecht als eene stad waar menig rentenier, menig klein kapitalist en gepensionneerde een aangenaam en niet al te duur verblijf zoekt, en meent, dat men door gestadige opvoering der belastingen een zeer talrijk en achtenswaardig deel der bevolking zou kunnen verdrijven. Hij verklaart ten slotte, dat, hoewel hij de schaduwzijde van de plannen der komm. heeft willen aantoonen, hij zich daarom niet onvoorwaardelijk tegen de poging tot het daarstellen van nuttige zaken verzet, maar alleen waarschuwt, dat men voorzigtig zij, en niet al te veel te gelijk wille doen.

De heer *Pabst* zegt, dat de heer *Boer* de komm. voor de begrooting van eene te warme beschouwing der zaken beschuldigt. Spr. wil het niet ontkennen; als rapporteur der komm. mogt hij met zekere warmte spreken, want, zegt Spr., de komm. heeft het oog gehad op het vele goede, dat in Utrecht onder vorige besturen was tot stand gebragt, en vooral op hare taak, om voorstellen te doen en mede te werken tot verdere ontwikkeling van Utrecht. Hare warme beschouwing heeft haar echter niet verleid, om voorbij te zien wat Utrecht behoeft. De komm. stelt dus voor: 1. het bouwen van eene korenbeurs, die Spr. liever eene overdekte marktplaats zal noemen; 2. het oprigten van eene brandvrije bewaarplaats voor de stedelijke archieven; 3. riolen in de Maliebaan en op de Bildstraat te maken; 4. verandering van de brug aan de Waardbarrière. Maar behalve dit alles maakte de komm. opmerkzaam 1. op gebreken, in het onderwijs en de schoollokalen bestaande; 2. op het slechte water in stads pompen, 3. op het onregelmatige bouwen door de ingezetenen. Dat al deze zaken verbetering behoeven, heeft de heer *Boer* toegegeven; hij heeft er nog bijgevoegd: den opbouw van een ziekenhuis, het daarstellen van een slagthuis, eene vrije bewaarschool, eene openbare school, enz. Zijne waarschuwing was echter voornamelijk, dat wij niet te veel in eens zouden doen. Door koude cijfers wil hij de kommissie tot het proza terugvoeren, en daarom geeft hij op, dat door de voorgestelde en reeds voorgenomene werken, Utrecht met één millioen guldens zal bezwaard worden, en de begrooting jaarlijks met *f* 40,000 worden verhoogd. Als rapporteur der kommissie wil Spr. aan den heer *Boer* zeggen, dat hij niet deelt in zijn gevoelen, dat wij niet zouden moeten doen hetgeen dringend noodzakelijk is, omdat het te veel op eens zoude zijn. — Indien de heer *Boer* Spr. kon bewijzen, dat men alle noodzakelijke werken uit de gewone middelen kon doen, zou Spr. voor eenig uitstel zijn, maar dat kan hij niet; men kan geen millioen uitgeven in 10 of 15 jaren, zonder tot leeningen de toevlugt te nemen, en dan wil Spr. liever dadelijk tot die leening overgaan. — Bovendien is eene leening billijk, omdat daardoor de last over vele jaren wordt verdeeld, en de nakomelingen daardoor ook zullen deelen in de kosten van de eigendommen, welke men zal daarstellen. Wacht men nu nog 10 jaren, dan zal de gelegenheid voor Utrecht voorbij zijn — en andere plaatsen zullen zich meester maken van hetgeen Utrecht door zijne ligging toekomt. Spr. wil ook koude cijfers laten spreken en dat millioen ontleden: 1. de gasfabriek, moet die er niet *nu* zijn, zal zij niet afwerpen wat zij kost? 2. de centraal-spoorweg naar Zwolle. Deze uitgaaf is immers eene geldbelegging; en moest de stad Utrecht daarin geen deel nemen? 3. Een ziekenhuis. Kan de stad daar buiten, als deskundigen zeggen, dat het bestaande, voor twee jaren nog, het slechtste was dat er bestond. Alzoo is reeds de uitgaaf van 8 maal honderd 50 duizend guldens geregtvaardigd. Maar bovendien zij opgemerkt, dat deze begrootings komm. dat alles niet heeft voorgesteld. Zij wil in 1862 eene overdekte marktplaats; — is deze uitgaaf niet noodzakelijk? is onze korenhandel niet reeds verloopen, door dat de plannen niet zijn ten uitvoer gelegd. Wat doet het er toe, dat de komm. met een oud plan voor den dag komt, als zij de handen maar aan het werk slaat, en dat oude plan nog het beste is dat bestaat. Zullen de inkomsten van dat gebouw niet de uitgaven dekken? Spr. gelooft ja, zoo het maar niet te kostbaar zij. Het blijkt dus, dat het geheele millioen alleen aan uitgaven die zullen renderen, zal worden uitgegeven, behalve voor het ziekenhuis, en daartoe is reeds sedert 15 jaren *f* 50,000 opgespaard. Indien de leening nog grooter moest zijn voor scholen, zou men dat niet mogen nalaten, als de scholen zoo klein zijn, dat de kinderen op den grond moeten zitten, en er nog 450 kinderen geen onderwijs ontvangen. Waarlijk, als rapporteur der komm. durft Spr. zeggen: al de voorgestelde zaken moeten ondernomen worden, al zoude des noods de direkte belasting moeten verhoogd worden, en dan zullen de zeergegoeden in de stad iets meer betalen, en door den burgerstand zal de verhooging bijna niet gevoeld worden. Men zal de gepensionneerden niet verdrijven, door hen *f* 5 meer belasting te doen betalen, als men hunne kinderen slechts voor weinig geld goed onderwijs geeft. Maar als Spr. in aanmerking neemt het jaarlijks overschot, verder de som voor onvoorzien uitgetrokken, en de toenemende opbrengst van de belasting op het gedistilleerd, omdat de kommiezen beter hun pligt doen dan vroeger, zoo durft hij staande houden, dat door zuinig beheer alle de voorgenomen werken zonder verhooging van belasting kunnen gedaan worden. De heer *Boer* heeft eindelijk nog gevraagd of de overdekte marktplaats wel op de Neude moest komen? Bij den spreker staat dit vast. De belangen van de ingezetenen op de Neude vorderen dit, men moet de landlieden in de stad brengen met hunne waren; — maar ook de belangen van zoo velen die in de stra-

tenen op de grachten rondom de Neude wonen zouden schromelijk benadeeld worden indien hierin eene verandering werd gebragt. Het is eene levenskwestie voor dit op markdagen zoo druk bezochte gedeelte van onze stad. Maar ik zal eindigen, zegt Spr., met te verwijzen naar hetgeen ik in de voorrede van het rapport der kommissie voor de begrooting heb ter nedergesteld.

De *Voorz.* zegt, dat op hem het rapport geen ongunstigen indruk gemaakt heeft; integendeel, hij heeft het met genoegen gezien, omdat het ook zijn wensch is, dat eindelijk ook eenige uitgaven meer als normaal zouden worden beschouwd en niet telken jare vervelende en vermoeijende diskussien over zulke nietige zaken.— Spr. zal ze niet, gelijk de komm., vitterijen noemen. — Bij Spr. heeft de wijze waarop de komm. hare taak behandeld heeft een aangenamen indruk gemaakt. Spr. acht het nuttig dat bij de behandeling der begrooting alles ter sprake wordt gebragt. Hij moet echter opkomen tegen het denkbeeld, dat welligt zou knnnen ontstaan, als ware een vroeger bestuur te bekrompen geweest. In vroegere jaren is veel goeds tot stand gekomen. Spr. wijst op de wandelingen, op het chemisch en physisch laboratorium, op het meteorologisch observatorium, op het gasthuis voor oogzieken, de technische school, het gebouw voor kunsten en wetenschappen. Spr. gelooft niet, dat het doel der komm. is geweest, het bestuur van vroegere jaren als bekrompen voor te stellen, maar kon dat uit het rapport worden opgemaakt, dan meent hij dat men dat denkbeeld moet laten varen. Het denkbeeld van het dagelijksch bestuur was toen dat men niet alles te gelijk kan doen. Zoo is in de laatste jaren eene nieuwe wet gekomen op het onderwijs, die enorme uitgaven aan de stad heeft veroorzaakt; daar bijna alle scholen verbeterd en andere nieuw zijn aangebouwd; het standpunt van B. en W. was daarom bij deze en vorige begrootingen: laat ons eerst doen wat verpligtend is. Al de verbeteringen door de komm. aangehaald, wenscht ook Spr., maar er is zooveel te doen, dat men zulks liever behandelen moest bij eene afzonderlijke begrooting. Spr. gelooft, dat de komm. niet genoegzaam de aandacht heeft gevestigd op de twee laatste zinsneden der memorie van toelichting, waarin daarop gewezen wordt.

De heer *Bosch* zegt der komm. dank voor haren arbeid. Hij heeft met genoegen de denkbeelden opgevat daardoor ter sprake gebragt. Er zijn vele punten genoemd, die bekend waren, maar ook die nog niet in de verg. aan de orde waren gebragt, als van de zaak van het brandvrij lokaal voor het archief; al ware het alleen daarvoor, zoo had men reeds stof om der komm. dank te brengen. Het zou eene andere vraag zijn, of Spr. de komm. in al hare voorstellen zou kunnen volgen, maar dat is wel het lot, dat vele kommissiën hebben ondervonden, dat niet alle voorstellen aangenomen worden. Spr. hoopt dat van deze komm. het meerendeel der voorstellen moge worden aangenomen. Zij voert onderscheidene punten aan, die Spr. zeer aannemelijk voorkomen. Zeer lacht Spr. het denkbeeld toe van het benoemen eener komm. tot het ontwerpen van een vast plan voor de uitbreiding der stad. Is er behoefte aan een koornbeurs, niet minder is de behoefte aan een stelselmatig plan tot uitbreiding der stad. Er wordt overal gebouwd zonder orde en regel en over het geheel vrij slecht. De gevolgen daarvan ondervindt men nog niet, maar binnen kort zal men ze zien, vooral met betrekking tot die naauwe sloppen en stegen in de buitenstad; zij hebben misschien de voor de gezondheid noodige breedte, maar zijn zoo misvormig aangelegd, dat eenige niet eens met voertuigen kunnen bereden worden. Er bestaat, zegt Spr. eene verordening op het bouwen en sloopen, herzien in 1859; daarin worden aan B. en W. onderscheidene bevoegdheden toegekend, waarbij hun veroorloofd wordt, van de strenge bepalingen van die verordening af te wijken. Spr. gelooft, dat men hun eene dienst zou bewijzen door hun die bevoegdheid te ontnemen. B. en W. wijken bv. krachtens die bevoegdheid af van de bepaling omtrent de breedte eenner straat; die straat verkrijgt daardoor minder ruimte en zoo wordt een welligt nimmer te herstellen nadeel voor de stad geboren. Van datzelfde reglement kan echter gebruik gemaakt worden om iets te verkrijgen, dat Spr. zeer wenschelijk voorkomt, het opheffen nl. van den last, dien de schoorsteenen aan de werven geplaatst veroorzaken, waarvan er zich in zijne nabuurschap vijf bevinden. Spr. haalt de artikelen der verordening en bijzonder artikel 27. aan, waarbij hiertegen voorzien is, en die B. en W. het regt geven de opruiming of voldoende wijziging in de zamenstelling te bevelen. Die verordening, zegt hij, werkt 2½ jaar en er is niet één schoorsteen geamoveerd, dan alleen die aan de Bakkerbrug. Spr. hoopt, dat men daarmede voort zal gaan, al is het dan ook met eenige ruime tegemoetkoming van stadswege. Ten slotte vraagt Spr. of het waar is, gelijk beweerd wordt, dat ten gevolge van de opruiming van dien schoorsteen aan de Bakkerbrug en het vernieuwen der kluis aldaar, de straat eene mindere breedte gekregen heeft. Het komt hem wenschelijk voor, dat, als dit feit onwaar is, het in het openbaar worde tegengesproken.

De *Voorz.* antwoordt, dat blijkens de opneming door den kameraar gedaan, eene versmalling der straat heeft plaats gehad. Spr. is overigens een groot tegenstander van bedoelde schoorsteenen, maar deraadsleden weten zelven, hoeveel ontevredenheid de verordening daarop bij de burgerij heeft veroorzaakt, en Spr. twijfelt zeer of, als art. 27 werd uitgevoerd met de gestrengheid die de heer *Bosch* zoude wenschen, dit niet groot ongenoegen zou veroorzaken. Bij verbouwingen trachten B. en W. echter steeds dat ongemak te doen ophouden.

De heer *de' Muralt* heeft mede met genoegen kennis genomen van het rapport, en vooral van de algemeene beschouwingen. Men kan, zegt Spr., eene begrooting op verschillende wijzen behandelen. De komm. die haar in vroegere jaren hebben onderzocht, hebben dat elk op hare manier gedaan. Deze heeft zich op een hooger standpunt geplaatst. Spr. heeft haar daar gevolgd, en hij meent dat bij die algemeene beschouwingen gewigtige onderwerpen ter sprake worden gebragt. Gedeeltelijk geven deze aanleiding tot bepaalde voorstellen; daarover zal de raad later geroepen worden een oordeel uit te spreken. Aanvankelijk wil Spr. gaarne verklaren, dat hij met de strekking zich zal vereenigen, zich evenwel voorbehoudende, bij de artikelsgewijze behandeling met de komm. omtrent een of ander punt van gevoelen te verschillen. Overigens met betrekking tot die onderwerpen, waarover de komm. geen bepaalde voorstellen heeft gedaan, gelooft Spr. toch, dat. als zij bij de behandeling der begrooting ter sprake worden gebragt, dit eene aansporing is aan het dagel. bestuur, om er zijne aandacht op te vestigen. Ook in dat opzigt is men der komm. voor den geleverden arbeid dank schuldig.

De *Voorz.* komt nog terug op den wensch van de komm. en den heer *Bosch*, dat naar een vast plan gebouwd worde. Hij deelt dien wensch en op zijn verzoek heeft reeds de komm. van fabriekage de zaak besproken. Spr. gelooft dat thans aan een goed plan in den weg zal staan de onwetendheid, waarin men nog verkeert omtrent de spoorwegaansluiting. Daaromtrent dient men vooraf ze erheid te hebben. Er is nog eene kwestie, nl. in hoeverre eene onteigening ten algemeenen nutte kan worden verkregen ten behoeve van uitbreiding der stad. Op het oogenblik zijn daaromtrent wetsontwerpen bij de Tweede Kamer aanhangig, en uit de daarover te nemen beslissing zal men kunnen nagaan, welk beginsel ten deze geldt.

De voorz. stelt voor de verdere behand verdagen tot heden avond ten 6½ ure, welk wordt aangenomen met 18 stemmen tegen heeren *Martens*, *Bisdom*, *Boetzelaar* en *Kol* de heeren *Ram*, *Karsten*. *Koene* en *van Vee* deze stemming niet tegenwoordig.

De algemeene beraadslagingen worden al sloten.

Zitting van den Gemeente van Amersfoort van 22 Oct. 1

Voorzitter Mr. *A. G. Weijers.*

Tegenwoordig 12 leden; afwezig de heeren *schel* met kennisgeving en verder *Diemont* en de

Aan de orde zijn de beraadslagingen o rekeningen en begrootingen van de R. K. en armbesturen. De *Voorz.* doet opmerken, da R. K. armb. met het voorstel tot toekenning een subsidie, ten bedrage van het in 1861 verst genoegen heeft genomen, terwijl ook het Isr. aan 's raads opmerking heeft gevolg gegeven, verzoekende, om, even als voor het R. R. het subsidie over 1862 niet te verminderen. voormelde rekeningen worden daarop goedge met algem. st. en de begrootingen met 10 2 st. (*v. Beeck* en *v. Lockhorst*). De toege subsidiën voor het volgende jaar bedragen re tivelijk *f* 1726,87 en *f* 131,50½.

Begrooting van het burger weeshuis voor De *Voorz.* verklaart zich bereid, om de opme der 1. afd. betrekkelijk de bezoldiging van sekretaris-penningm. en de door de 2. afd. g vraag of ook eene herziening van 't reglement schelijk is, aan regenten mede te deelen, wa de begrooting met algem. st. (de heeren *Sc* en *Weijers* onthielden zich van de stemming) goedgekeurd, zoomede het ontwerp-besluit tot kenning van hoogstens *f* 3682,64½ subsidie.

Begrooting der dienstd. schutterij voor 186 Goedgekeurd met alg. st.

Gemeente-begrooting voor 1862. — Goedgek met alg. st. tot een bedrag van *f* 98,128,78 in vangst en in uitgaaf.

Het 1. aanvullings-kohier van den hoofdeli omslag over 1861 wordt ten beloope van *f* 809. met alg. st. vastgesteld.

Ingekomen zijn: een verzoek van de nachtwa om overjassen. — Ter sekretarie en behande in eene volgende vergadering.

Goedkeuring van Gedep. St. op de rekening schutterij over 1860. Voor informatie.

Proces-verb. van kasopneming bij den gem.-ont ger dd. 10 Okt. op welk tijdstip in kas is be den *f* 18919,04½. — Ter sekretarie.

Staat van opbrengst der gem.-belastingen o het 3. kw. — Als voren.

Missive van het Ev. Luth. armb., inhoude bedenkingen tegen het raadsbesluit betreffende aan 't R. K. armb. te verleenen subsidie. — voorstel des *Voorz.* is besloten over te gaan tot orde van den dag.

Ontworpen instruktiën voor de ambtenaren be met het toezigt op de heffing en invordering gem.-belastingen op voorwerpen van verbruik. Ter sekretarie en behandeling in eene volg. ve

Ten slotte is overgegaan tot de halfjarige lot voor de afdeelingen, waaruit blijkt dat de 1. zal zijn zamengesteld uit den Weth. *v. Werkho* en de heeren *v. Bel*, *Herschel*, *J. F. Lagerw* *L. E. Lagerweij*, *Scheerenberg* en *Scheltus*, en 2. afd. uit den Weth. *v. Bockum Maas* en de hee *v. Beek*, *Diemont*, *de Jong*, *v. Lockhorst*, *Schlu* en *Wolff*.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON